

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Ústav pedagogiky a sociálních studií

Zuzana Solovská

Obor: Pedagogika – veřejná správa

3. ročník – kombinované studium

**SROVNÁNÍ POSTAVENÍ ZAMĚSTNANCE A
OSVČ V SOCIÁLNÍM SYSTÉMU ČR**

Bakalářská práce

Vedoucí práce: PhDr. Helena Skarupská, Ph.D.

Olomouc 2011

P r o h l á š e n í

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a že jsem použila jen uvedených pramenů a literatury.

V Olomouci dne 27. 3. 2011

.....

vlastnoruční podpis

P o d ě k o v á n í

Děkuji PhDr. Heleně Skarupské, Ph.D. za její podněty a rady, které mi jako vedoucí bakalářské práce poskytovala při jejím zpracování.

Obsah

Úvod	7
1 Vymezení pojmů	9
1.1 Sociální systém České republiky	9
1.2 Zaměstnanec, zaměstnavatel.....	9
1.3 Osoba samostatně výdělečně činná.....	9
1.4 Sociální pojištění.....	11
1.5 Zdravotní pojištění.....	12
2 Postavení z hlediska ochrany zaměstnanosti.....	14
2.1 Postavení zaměstnance z hlediska ochrany zaměstnanosti.....	14
2.1.1 Zaměstnanec, zaměstnavatel	14
2.1.2 Pracovní poměr, mzda, náhrada mzdy	15
2.1.3 Práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele.....	17
2.2 Osoba samostatně výdělečně činná.....	19
2.2.1 Podnikání v zemědělství.....	19
2.2.2 Provozování živnosti na základě živnostenského zákona	20
3 Postavení zaměstnance a OSVČ z hlediska sociálního pojištění.....	24
3.1 Vymezení legislativy	24
3.2 Zaměstnanec a zaměstnavatel z hlediska sociálního pojištění.....	25
3.2.1 Poplatníci pojistného	25
3.2.2 Vyměřovací základ.....	26
3.2.3 Sazby pojistného.....	27
3.2.4 Odvod pojistného	28
3.2.5 Přehled o výši pojistného	28
3.3 OSVČ z hlediska sociálního pojištění	29
3.3.1 Poplatníci pojistného	29
3.3.2 OSVČ hlavní a vedlejší	29

3.3.3	Vyměřovací základ.....	30
3.3.4	Sazby pojistného.....	31
3.3.5	Odvod pojistného	32
3.3.6	Přehled o příjmech a výdajích	33
4	Postavení zaměstnance a OSVČ z hlediska zdravotního pojištění	35
4.1	Legislativa.....	35
4.2	Zaměstnanec a zaměstnavatel z hlediska zdravotního pojištění.....	36
4.2.1	Poplatníci pojistného	36
4.2.2	Vyměřovací základ.....	37
4.2.3	Sazby pojistného.....	38
4.2.4	Odvod pojistného	38
4.2.5	Přehled o výši pojistného	39
4.3	OSVČ z hlediska zdravotního pojištění.....	39
4.3.1	Poplatníci pojistného	39
4.3.2	Vedlejší zdroj příjmu.....	39
4.3.3	Vyměřovací základ.....	40
4.3.4	Sazby pojistného.....	41
4.3.5	Přehled o příjmech a výdajích	41
5	Shrnutí teoretické části	42
6	Praktická část	45
6.1	Zaměstnanec versus OSVČ	45
6.2	Srovnání minimálních odvodů pojistného za zaměstnance a OSVČ.....	46
6.3	Statistické údaje	47
6.4	Návrhy na snížení administrativní zátěže podnikatelů	48
	Závěr.....	50
	Seznam použitých zdrojů	51
	Seznam tabulek	

Seznam příloh

Anotace

Úvod

Podnikatel nebo zaměstnanec? Pro někoho je to jen řečnická otázka bez zvláštního významu, pro jiného zásadní životní rozhodnutí.

Každý z nás minimálně jednou, a to po skončení školy, hledal své uplatnění na trhu práce. Většinou záleží jen na nás samotných, jakou si k tomu zvolíme cestu, jestli se vydáme na podnikatelskou dráhu nebo vsadíme na jistotu zaměstnání. Svoji roli zde hrají sociální, profesní a osobnostní faktory. Dále záleží také na typu práce, úrovni vzdělání a regionu.

Jsou lidé, kterým více vyhovuje svoboda a realizují si jako samostatně podnikající osoby, jiní raději zvolí jistotu zaměstnání. Vždycky se ve společnosti najdou takoví, co budou obhajovat výhradně jednu či druhou kategorii osob. Zaměstnanci budou tvrdit, že podnikatel nemá ani dovolenou ani stálý plat, podnikatel naopak má pocit, že by nesnesl řád a režim, který sebou zaměstnání přináší.

Ne všechny profese však lze vykonávat jako podnikatel, např. učitel, zdravotní sestra, soudce nebo většina lékařů může pracovat v podstatě jen na základě pracovní smlouvy. Pro to, zda někdo může být vlastním pánem a druhý nikoliv, je výchozí právní úprava, která určuje, kdy mohou být zaměstnancem a kdy podnikatelem. Typickým příkladem zaměstnanců jsou také úředníci, s kterými se může setkat každý z nás.

V rámci podnikání lze vykonávat většinu profesí týkajících se obchodu, služeb a výrobních činností.

Cílem této práce je srovnat postavení člověka zaměstnance a člověka OSVČ v systému sociálního zabezpečení, objasnit základní pojmy jako zaměstnanec a OSVČ a vše co s tím souvisí.

Toto téma jsem si zvolila proto, že jako pracovník živnostenského úřadu se denně setkávám s podnikateli a zajímají mě jejich práva a povinnosti vůči státním institucím ve srovnání s právy a povinnostmi zaměstnanců.

Dále se pokusím objasnit problematiku sociálního a zdravotního pojištění z hlediska obou kategorií. Vysvětlím co je sociální a zdravotní pojištění, co se z něho platí, kdo je poplatníkem pojistného a jakým způsobem a v jaké výši odvádí pojistné OSVČ, zaměstnanec a zaměstnavatel, zaměřím se zejména na odvody pojistného platné pro rok 2010.

V praktické části bych chtěla odpovědět na úvodní otázku celé práce, zjistit výhody a nevýhody plynoucí z pracovněprávních vztahů a podnikání a navrhnout změny pro ulehčení administrativní zátěže zaměstnavatelů a zejména podnikatelů.

1 Vymezení pojmů

V této kapitole bych se pokusila objasnit základní pojmy jako zaměstnanec, zaměstnavatel, osoba samostatně výdělečně činná, sociální a zdravotní pojištění.

1.1 Sociální systém České republiky

Sociální systém neboli systém sociálního zabezpečení představuje podporu státu svým občanům při nepříznivých životních situacích např. nezaměstnanost nebo v situacích souvisejících se zdravotním stavem např. nemoc, s věkem např. stárí, s rodinou např. mateřství a s chudobou. Pokud si občané pojištění platí, mohou z něho i čerpat. (srov. Systém sociálního zabezpečení v ČR)

Dávky sociálního zabezpečení poskytuje stát a nepodléhají dani. (§ 1 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení)

1.2 Zaměstnanec, zaměstnavatel

Problematiku zaměstnanosti, objasnění základních pojmů, veškeré pracovněprávní vztahy a práva a povinnosti zaměstnance i zaměstnavatele z těchto vztahů plynoucí řeší zákon č. 262/2006 zákoník práce, v platném znění. Mezi základní pojmy v pracovněprávních vztazích patří pojem zaměstnanec a zaměstnavatel.

„Způsobilost fyzické osoby jako zaměstnance mít v pracovně právních vztazích práva a povinnosti, jakož i způsobilost vlastními právními úkony nabývat těchto práv a brát na sebe tyto povinnosti vzniká, pokud není v tomto zákoně dále stanoveno jinak, dnem, kdy fyzická osoba dosáhne 15 let věku; zaměstnavatel však s ní nesmí sjednat jako den nástupu do práce den, který by předcházel dni, kdy tato fyzická osoba ukončí povinnou školní docházku.“

„Zaměstnavatelem se pro účely tohoto zákona rozumí právnická nebo fyzická osoba, která zaměstnává fyzickou osobu v pracovně právním vztahu.“ (§ 6,7 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce)

Veškeré pracovněprávní vztahy mohou podle tohoto zákona vzniknout jen se vzájemným souhlasem fyzické osoby a zaměstnavatele. (§ 13 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce)

1.3 Osoba samostatně výdělečně činná

- z hlediska pojistného

„Za osobu samostatně výdělečně činnou se pro účely pojištění považuje osoba, která ukončila povinnou školní docházku a dosáhla věku aspoň 15 let

a) vykonává samostatnou výdělečnou činnost, nebo

b) spolupracuje při výkonu samostatné výdělečné činnosti, pokud podle zákona o daních z příjmů lze na ni rozdělovat příjmy dosažené výkonem této činnosti a výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení.“ (§ 9 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění)

- z hlediska rozsahu činnosti

„Podnikatelem podle tohoto zákona je:

osoba zapsaná v obchodním rejstříku,

osoba, která podniká na základě živnostenského oprávnění,

osoba, která podniká na základě jiného než živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů,

osoba, která provozuje zemědělskou výrobu a je zapsána do evidence podle zvláštního právního předpisu.“ (§ 2 zákona č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník)

Podnikání obecně definuje zákon č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník, v platném znění jako činnost prováděnou samostatně, vlastním jménem a na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku.

Výkonem samostatné výdělečné činnosti se rozumí

„a) podnikání v zemědělství, je-li fyzická osoba provozující zemědělskou výrobu evidována podle zvláštního zákona,

b) provozování živnosti na základě oprávnění provozovat živnost podle zvláštního zákona

c) činnost společníka veřejné obchodní společnosti nebo komplementáře komanditní společnosti vykonávaná pro tuto společnost,

d) výkon umělecké nebo jiné tvůrčí činnosti na základě autorskoprávních vztahů, s výjimkou činnosti, z níž příjmy jsou podle zvláštního právního předpisu samostatným základem daně z příjmu fyzických osob pro zdanění zvláštní sazbou daně

e) výkon jiné činnosti konané výdělečně na základě oprávnění podle zvláštních předpisů, která není uvedena v písmenech a) až d).“ (§ 9 zákona č. 155/1995 Sb.,

o důchodovém pojištění) Za výkon podle tohoto písmene se považuje činnost znalců, tlumočnicků, zprostředkovatelů kolektivních sporů apod.

„f) výkon činností neuvedených v písmenech a) až e) a vykonávaných vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení příjmu; za výkon těchto činností se však nepovažuje pronájem nemovitostí (jejich částí) a movitých věcí.“ (§ 9 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění)

Jen pro zajímavost uvádím, že od 1. 1. 2009 se za osoby samostatně výdělečně činné považují i osoby vykonávající svou činnost podle zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, v platném znění. Před 1. 1. 2009 stačilo, že tyto osoby prohlásily, že činnost není vykonávána soustavně a nebyly považovány za osoby samostatně výdělečně činné.

1.4 Sociální pojištění

Sociální pojištění zahrnuje pojistné na nemocenské pojištění, pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. (§ 1 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti)

Odvodem pojistného na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti se zabývá

- zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění,
- zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, v platném znění,
- zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění,
- zákon č. 187/2006, o nemocenském pojištění, v platném znění.

Organizací a prováděním sociálního zabezpečení se zabývá zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění, který nabyl účinnosti 1. 1. 1992.

Sociální zabezpečení podle tohoto zákona dělíme:

- nemocenské pojištění
- důchodové pojištění.

Mezi orgány, které provádí sociální zabezpečení podle § 3 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, patří:

- Ministerstvo práce a sociálních věcí,
- Česká správa sociálního zabezpečení,
- Okresní správy sociálního zabezpečení,
- Ministerstvo obrany (vojáci z povolání),
- Ministerstvo vnitra,
- Ministerstvo spravedlnosti. (§ 3 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení)

Od 1. 1. 2010 došlo ke změnám v pojistném na sociální zabezpečení v souvislosti s celosvětovou hospodářskou krizí.

U zaměstnavatelů se snižuje sazba pro stanovení výše pojistného, zvyšuje se maximální vyměřovací základ a slevy na pojistném od 1. 1. 2010 nenáleží. Zaměstnavatelé musí dále používat nový tiskopis Přehled o výši pojistného.

U osob samostatně výdělečně činných platí nové hranice pro účast na důchodovém pojištění a pro minimální vyměřovací základy. Změnila se hranice příjmů u osob pouze důchodově pojištěných pro povinnou účast na důchodovém pojištění a také povinnost platit pojistné na důchodové pojištění u těchto osob. (Ženíšková, 2010, s. 5)

V této bakalářské práci byly použity následující zkratky

- OSVČ – osoba samostatně výdělečně činná
- OSSZ – okresní správa sociálního zabezpečení

1.5 Zdravotní pojištění

Zdravotní pojištění se od roku 1993 vyvíjí jako samostatná část správy veřejných prostředků a je důležitou součástí českého právního systému. (Červinka, Daněk, 2010, s. 8)

Z veřejného zdravotního pojištění je plně nebo částečně hrazena zdravotní péče poskytnutá pojištěnci. Úkolem této péče je zachovat nebo zlepšit jeho zdravotní stav. (Červinka, Daněk, 2010, s. 15)

Právní předpisy, které se zabývají zdravotním pojištěním

- zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, v platném znění,

- zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, v platném znění.

V roce 2008 došlo k právní úpravě, která ukončila vazbu zdravotního pojištění zaměstnanců na pojištění nemocenské. (Červinka, Daněk, 2010, s. 11)

Zdravotní pojištění neřeší pojištění dávek v nemoci.

2 Postavení z hlediska ochrany zaměstnanosti

V této kapitole se budu zabývat informacemi o vzniku pracovněprávních vztahů, pracovním poměrem, mzdě a náhradě mzdy, nastíním základní práva a povinnosti zaměstnavatelů a zaměstnanců a objasním postup a podmínky pro získání oprávnění zemědělského podnikatele a živnostenského oprávnění.

2.1 Postavení zaměstnance z hlediska ochrany zaměstnanosti

Státní politikou zaměstnanosti s cílem dosažení plné zaměstnanosti a ochranou proti nezaměstnanosti se zabývá zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti v platném znění. Státní politika zaměstnanosti zahrnuje v první řadě zabezpečení práva na zaměstnání, sledování situace na trhu práce, hospodaření s finančními prostředky v rámci politiky zaměstnanosti, poskytování podpory v nezaměstnanosti a příspěvku na rekvalifikaci apod. Státní správu v oblasti státní politiky zaměstnanosti v České republice vykonávají Ministerstvo práce a sociálních věcí a úřady práce. (§ 2 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti)

2.1.1 Zaměstnanec, zaměstnavatel

Podle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, má každá fyzická osoba, která chce a může pracovat, právo na zaměstnání v pracovněprávním vztahu. Tato fyzická osoba si může sama svobodně zvolit zaměstnání a může je vykonávat na celém území České republiky nebo i v zahraničí.

Právní vztahy, které vznikají při výkonu závislé práce mezi zaměstnanci a zaměstnavateli upravuje zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění. Tento zákon je každoročně několikrát novelizován a upravován tak, aby zlepšoval vzájemné postavení zaměstnanců a zaměstnavatelů.

Právní vztahy mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem se nazývají vztahy pracovněprávními a za závislou práci je podle tohoto zákona považován výlučně osobní výkon práce zaměstnance pro zaměstnavatele. Tato práce musí být vykonávána podle pokynů zaměstnavatele, jeho jménem, za mzdu, plat nebo odměnu, dále v pracovní době nebo jinak dohodnuté době na pracovišti zaměstnavatele, na náklady zaměstnavatele a na jeho odpovědnost. Zvláštním typem závislé práce jsou případy, kdy zaměstnavatel na základě povolení podle zvláštního právního předpisu dočasně přidělí svého zaměstnance k výkonu práce jinému

zaměstnavateli. Toto zajišťují tzv. agentury práce podle právní smlouvy nebo dohody o pracovní činnosti u jiného zaměstnavatele. Zaměstnanec potom tuto práci koná podle pokynů uživatele a na základě dohody o dočasném přidělení zaměstnance agentuře práce, která je uzavřena mezi agenturou práce a uživatelem. (§ 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce)

Zakázána je práce fyzických osob do 15 let nebo starších 15 let do skončení povinné školní docházky. Na základě zákoníku práce mohou tyto osoby vykonávat jen uměleckou, kulturní, reklamní nebo sportovní činnost, a to za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem. (§ 2 zákona č. 262/2006 zákoník práce) Tuto činnost může dítě vykonávat jen, pokud tato činnost není pro dítě nebezpečná a je úměrná věku a pokud nebrání jeho školní docházce a nepoškozuje žádným způsobem tělesný, zdravotní, duševní a morální vývoj dítěte. (§ 121 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti)

Zaměstnavatel nesmí přenášet rizika plynoucí ze závislé práce na zaměstnance, musí rovněž zacházet se zaměstnanci, musí poskytovat stejný plat za stejnou práci, informovat o pracovněprávních vztazích a kolektivní smlouvě. Musí zajistit rovné zacházení se všemi zaměstnanci a zamezit jakékoli diskriminaci. (§ 16 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce)

2.1.2 Pracovní poměr, mzda, náhrada mzdy

„Pracovní poměr se zakládá pracovní smlouvou mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, není-li v tomto zákoně uvedeno jinak.“ (§ 33 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce) Pracovní smlouva musí obsahovat den nástupu do práce, druh práce a místo, kde bude práce konána. Smlouva se mezi oběma stranami uzavírá písemně, přičemž každá strana obdrží jedno vyhotovení. (§ 34 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce) viz příloha 1 Pracovní poměr je sjednán na dobu neurčitou, pokud se obě strany výslovně nedohodnou na době jeho trvání jinak. Obecně lze obsah pracovního poměru změnit jen písemně a to tehdy, dohodnou-li se zaměstnanec a zaměstnavatel. (§ 39,40 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce)

Délka pracovní doby nesmí překročit za týden 40 hodin. Zaměstnanci mladší 18 let nesmí pracovat déle než 8 hodin denně. (§ 79, 79a zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce)

„Za vykonanou práci přísluší zaměstnanci mzda, plat nebo odměna z dohody za podmínek stanovených tímto zákonem, nestanoví-li tento zákon nebo zvláštní právní

předpis jinak.“ (§109 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce) Nejnižší přípustná mzda, plat nebo odměna z dohody nesmí být nižší než tzv. minimální mzda. Do minimální mzdy se nezahrnují příplatky za práci přesčas, ve svátek, noční práce, příplatek za práci v sobotu a v neděli nebo příplatek za práci ve ztíženém prostředí. (§ 111 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce) *„Základní sazba minimální mzdy činí nejméně 8 000,- Kč za měsíc nebo 48,10 Kč za hodinu; další sazby minimální mzdy nesmí být nižší než 50% základní sazby minimální mzdy.“* (§ 111 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce)

Pokud mzda nebo plat nedosahují minimální mzdy, musí zaměstnavatel poskytnout zaměstnanci doplatek do výše minimální mzdy. (§ 111 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce)

Zákoník práce stanovuje, že o výši mzdy musí být zaměstnanec informován předem, v den nástupu do práce musí zaměstnavatel zaměstnanci vydat platový výměr. (§ 113 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce) Za práci přesčas, za svátek, za práci ve ztíženém pracovním prostředí, za práci v sobotu a v neděli, za vedení náleží zaměstnanci příplatek podle výše citovaného zákona.

Při pracovní cestě poskytuje zaměstnavatel zaměstnanci cestovní náhrady, náhrady jízdních výdajů a stravné v závislosti na délce pracovní cesty. S výkonem práce náleží zaměstnanci náhrada výdajů poskytovaných v souvislosti s přeložením do jiného místa nebo náhrady nutných vedlejších výdajů. (§ 157-169 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce)

Jako důležitou osobní překážku v práci na straně zaměstnance je zaměstnavatel povinen omluvit nepřítomnost zaměstnance v práci po dobu, kdy byl uznán dočasně práce neschopným podle zvláštních právních předpisů, po dobu karantény, mateřské nebo rodičovské dovolené, po dobu, kdy ošetřuje dítě mladší deseti let nebo jiného člena domácnosti nebo při dalších skutečnostech, které jsou vyjmenovány v § 191 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce. Zaměstnanci přitom náleží náhrada mzdy v prvních 14 kalendářních dnech trvání skutečnosti ve výši 60% průměrného výdělku. Náhrada mzdy však nepřísluší za první 3 dny dočasné pracovní neschopnosti. (§ 192 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce) Od 1. 1. 2011 stanoví nová právní úprava § 192 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, že zaměstnavatel bude zaměstnanci poskytovat náhradu mzdy v období prvních 21 kalendářních dnů trvání dočasné pracovní neschopnosti či nařízené karantény.

„Pro účely stanovení náhrady mzdy nebo platu se zjištěný průměrný výdělek upraví stejným způsobem, jakým se upravuje denní vyměřovací základ pro výpočet nemocenského z nemocenského pojištění s tím, že pro účely této úpravy se příslušná redukční hranice stanovená pro účely nemocenského pojištění vynásobí koeficientem 0,175 a poté zaokrouhlí na haléře směrem nahoru.“ (odst. 2 § 192 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce)

Zaměstnanci mohou nastat překážky v práci např. z důvodu obecného zájmu, výkonu veřejné funkce, školení, studia apod. Zaměstnanec musí tyto překážky vždy včas nahlásit a prokázat zaměstnavateli. Překážky v práci mohou vzniknout i na straně zaměstnavatele. (§ 200-205 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce)

Dalším důležitým ustanovením, kterým se zákoník práce zabývá, je otázka dovolené.

„Zaměstnanci, který vykonává zaměstnání v pracovním poměru, vzniká za podmínek stanovených v této části právo na

- a) dovolenou za kalendářní rok nebo její poměrnou část*
- b) dovolenou za odpracované dny*
- c) dodatkovou dovolenou.“* (§ 211 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce)

Pokud zaměstnanec odpracuje alespoň 60 dnů v kalendářním roce u jednoho zaměstnavatele, náleží mu dovolená za kalendářní rok nebo její poměrná část. Nárok na dovolenou za kalendářní rok činí 4 týdny. Pokud zaměstnanec neodpracoval nejméně 60 dnů v roce, náleží mu dovolená za odpracované dny a to v délce jedné dvanáctiny za každých 21 odpracovaných dnů v příslušném kalendářním roce. Jestliže zaměstnanec pracuje ve zvlášť ztížených podmínkách např. pod zemí, náleží mu ještě 1 týden dodatkové dovolené za kalendářní rok. (§ 212-215 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce)

2.1.3 Práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele

„Zaměstnavatelé jsou povinni vytvářet zaměstnancům pracovní podmínky, které umožňují bezpečný výkon práce;...“ (§ 224 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce)

Dále je zaměstnavatel povinen zaškolit nebo zaučit zaměstnance, vyžaduje-li to výkon práce, nutností zaměstnance je prohlubovat si kvalifikaci formou studia, vzdělávání či školení, jestliže to vyžaduje výkon jeho činnosti. (§ 227 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce)

Zákoník práce řeší také otázku předcházení škodám a odpovědnosti zaměstnance a zaměstnavatele za vzniklou škodu.

Zaměstnavatel zajišťuje zaměstnancům takové pracovní podmínky, aby mohli plnit svěřené úkoly bez ohrožení zdraví, zaměstnanci jsou povinni postupovat při práci tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví a majetku osob a k neodůvodněnému obohacení. (§ 248 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce)

„Zaměstnanec odpovídá zaměstnavateli za škodu, kterou mu způsobil zaviněným porušením povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.“

„Byla-li škoda způsobena také porušením povinností ze strany zaměstnavatele, odpovědnost zaměstnance se poměrně omezí.“ (§ 250 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce) Výši požadované náhrady škody je povinen zaměstnavatel se zaměstnancem projednat a písemně oznámit do jednoho měsíce od vzniku škody. (§ 262 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce)

Zaměstnavatel odpovídá zaměstnanci za škodu, která mu vznikla v souvislosti s plněním pracovních úkolů nebo za škodu způsobenou úmyslným jednáním proti dobrým mravům. (§ 265 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce)

Další oblastí, kterou se zabývá zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, je informovanost zaměstnanců. Zaměstnanci v pracovněprávním vztahu mají právo být informováni o skutečnostech jako je ekonomická a finanční situace zaměstnavatele, o tom, kdo je oprávněn jednat za zaměstnavatele v pracovněprávních vztazích, o otázkách pracovních podmínek, o nabídce volných pracovních míst, bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. (§ 279 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce)

Zaměstnanec, jehož zaměstnavatel působí na území členského státu Evropské unie, má právo na nadnárodní informace a projednávání těchto informací se uskutečňuje ujednaným postupem pro tyto nadnárodní informace nebo prostřednictvím Evropské rady zaměstnanců. (§ 288 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce)

Závěrečná ustanovení zákoníku práce řeší osobní spis zaměstnance, potvrzení o zaměstnání a souběh pracovního poměru se samostatnou výdělečnou činností. Zaměstnavatel vede osobní spis zaměstnance, do kterého má zaměstnanec možnost nahlížet. Jestliže zaměstnanec ukončí pracovní poměr, je zaměstnavatel povinen vydat zaměstnanci potvrzení, ve kterém uvede, od kdy do kdy pracovní poměr trval, pracovní zařazení, dosaženou kvalifikaci, důvod ukončení pracovního poměru,

případné srážky ze mzdy zaměstnance, odpracovanou dobu a údaje o započitatelné době zaměstnání. (§ 312,313 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce)

„Zaměstnanci mohou vedle svého zaměstnání vykonávaného v pracovněprávním vztahu vykonávat výdělečnou činnost, která je shodná s předmětem činnosti zaměstnavatele, u něhož jsou zaměstnáni, jen s jeho předchozím písemným souhlasem.“ (§ 304 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce)

Jestliže zaměstnanec souhlas obdrží a zaměstnavatel ho později odvolá, musí zaměstnanec samostatně výdělečnou činnost neprodleně ukončit. Toto omezení se nevztahuje na výkon pedagogické, vědecké, literární a umělecké činnosti. (§ 304 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce)

Co je výdělečná činnost, podmínky jejího vzniku a další skutečnosti budou předmětem následující podkapitoly.

2.2 Osoba samostatně výdělečně činná

Pro účely této bakalářské práce jsem v rámci definice podnikatele dle zákona č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník, v platném znění a osoby samostatně výdělečně činné dle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění v kapitole 1.3 vybrala osoby podnikající na základě živnostenského oprávnění a zemědělské podnikatele. U těchto osob objasním vznik oprávnění a druhy činnosti, které je možno na základě těchto oprávnění vykonávat.

2.2.1 Podnikání v zemědělství

Zemědělským podnikatelem se stává fyzická osoba starší 18 let, která má způsobilost k právním úkonům a která hodlá provozovat zemědělskou výrobu jako soustavnou a samostatnou činnost vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a za podmínek stanovených zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství, v platném znění (zemědělský zákon) a která má trvalý pobyt na území České republiky. Nejedná-li se o občana České republiky, musí tento občan pohovorem před příslušným živnostenským úřadem prokázat základní znalosti českého jazyka. (§ 2e zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství)

„Zemědělskou výrobou včetně hospodaření na vodních plochách se rozumí

a) rostlinná výroba včetně chmelařství, ovocnářství, vinohradnictví a pěstování zeleniny, hub, okrasných rostlin, léčivých a aromatických rostlin, rostlin pro

technické a energetické užití na pozemcích vlastních, pronajatých, nebo užívaných na základě jiného právního důvodu, popřípadě provozovaná bez pozemků,

b) živočišná výroba zahrnující chov hospodářských a jiných zvířat či živočichů za účelem získávání, zpracování a výroby živočišných produktů, chov hospodářských zvířat k tahu a chov sportovních a dostihových koní,

c) produkce chovných a plemenných zvířat, využití jejich genetického materiálu a získávání zárodečných produktů, pokud jde o zvířata uvedená v písmenu b),

d) výroba osiv a sadby, školkařských výpěstků a genetického materiálu rostlin,

e) úprava, zpracování a prodej vlastní produkce zemědělské výroby,

f) chov ryb, vodních živočichů a pěstování rostlin ve vodním útvaru povrchových vod na pozemcích vlastních, pronajatých nebo užívaných na základě jiného právního důvodu,

g) hospodaření v lese, na pozemcích vlastních, pronajatých, nebo užívaných na základě jiného právního důvodu,

h) hospodaření s vodou pro zemědělské a lesnické účely.“ (§ 2e zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství)

Registraci zemědělského podnikatele provádí živnostenský úřad podle místa bydliště, odborná způsobilost ani bezúhonnost se již nedokládá (§ 2f zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství). Registrace a následné vydání Osvědčení zemědělského podnikatele je zpoplatněno poplatkem 1 000,- Kč. (položka 6 zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích) viz příloha 2

2.2.2 Provozování živnosti na základě živnostenského zákona

Osoba samostatně výdělečně činná, provozující činnost na základě zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, (živnostenský zákon), v platném znění se nazývá podnikatel. Provozovaná činnost se nazývá živností a živnostenský zákon stanoví, že „*živností je soustavná činnost, provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem.*“ (§ 2 zákona č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon)

Fyzická osoba, která hodlá provozovat živnost podle živnostenského zákona, musí tuto skutečnost oznámit živnostenskému úřadu. Podání může podnikatel učinit u kteréhokoliv živnostenského úřadu na území České republiky. (§ 72 zákona č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon) viz příloha 3

Splní-li ohlašovatel podmínky, které stanoví živnostenský zákon, vydá živnostenský úřad do 5 dnů ode dne doručení ohlášení Výpis z živnostenského rejstříku. Jestliže žadatel žádá o živnost koncesovanou, živnostenský úřad vydá Výpis z živnostenského rejstříku do 5 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese. (§ 47,54 zákona č. 455/1991 Sb., zákon o živnostenském podnikání)

Za podmínky pro vydání živnostenského oprávnění se považují podmínky všeobecné – bezúhonnost, věk 18 let a způsobilost k právním úkonům a podmínky zvláštní – odborná způsobilost. (§ 6 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání)

V souvislosti s ulehčením administrativní zátěže podnikatelům, vznikla na živnostenských úřadech od 1. 7. 2006 Centrální registrační místa, která předávají v současnosti již elektronickou cestou údaje o podnikatelích ostatním orgánům státní správy, jako jsou finanční úřady, příslušná správa sociálního zabezpečení a prostřednictvím Všeobecné zdravotní pojišťovny též příslušným zdravotním pojišťovnám. V praxi to znamená, že již při samotném ohlášení živnosti může podnikatel využít možnost zaregistrovat se na ostatní orgány státní správy přímo prostřednictvím živnostenského úřadu. Podnikatel uvede ve formuláři vůči příslušnému správci daně druh daně, ke které se registruje, v případě OSSZ uvede, zda se bude jednat o hlavní nebo vedlejší činnost a uvede skutečnosti vedlejší činnosti. Totéž vyplní i vůči příslušné zdravotní pojišťovně. (§ 45a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání)

Podle živnostenského zákona dělíme živnosti na ohlašovací a koncesované. Mezi živnosti ohlašovací patří živnost volná, živnosti řemeslné a vázané.

K získání živnostenského oprávnění pro živnost volnou musí podnikatel splňovat pouze všeobecné podmínky provozování živnosti. Odborná ani jiná způsobilost není pro tuto živnost stanovena. (§ 25 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání) Živnost volná obsahuje 80 oborů, ve kterých může podnikatel svoji činnost realizovat. Do oborů živnosti volné patří zejména výrobní činnosti týkající se různých odvětví, zprostředkovatelská, poradenská, reklamní a realitní činnost, velkoobchod a maloobchod a různé druhy služeb. (Příloha č. 4 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání)

U živností řemeslných je odborná způsobilost stanovena v par. § 21 a § 22 živnostenského zákona, u živností vázaných je odborná způsobilost dána přílohou

č. 2 k tomuto zákonu. Mezi řemeslné živnosti patří např. stavební a strojírenské obory – Pokrývačství, tesařství; Truhlářství, podlahářství; Klempířství a oprava karoserií; Zámečnictví, nástrojařství; Zednictví, ale také Hostinská činnost, Kosmetické služby či Pedikúra, manikúra. (Příloha č. 1 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání) Odbornou způsobilost u těchto živností podnikatel dokládá nejčastěji vzděláním v příslušném oboru, nebo mohou být doklady nahrazeny řádným ukončeným vzděláním v příbuzném oboru anebo rekvalifikačním kurzem a roční praxí v oboru, případně šestiletou praxí v oboru. (§ 21 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání)

Odborná způsobilost pro živnosti vázané je dána specificky pro každou živnost přímo v Příloze č. 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání. Mezi živnosti vázané patří např. Činnost účetních poradců, vedení účetnictví, vedení daňové evidence, dále Provádění staveb, jejich změn a odstraňování a Masérské rekondiční a regenerační služby.

Odborná způsobilost pro živnosti koncesované je dána Přílohou č. 3 k zákonu č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání. Mezi koncesované živnosti patří např. Silniční motorová doprava v rozsahu osobní i nákladní dopravy, Služby soukromých detektivů nebo Provozování cestovní kanceláře. U některých koncesovaných živností si živnostenské úřady musí vyžádat stanovisko dotčeného orgánu, aby mohlo být oprávnění v požadovaném rozsahu vydáno.

Při ohlášení živnosti nebo žádosti o koncesi činí správní poplatek u osob vstupujících do podnikání 1 000,- Kč, u stávajících podnikatelů je zpoplatněno ohlášení živnosti nebo žádost o koncesi 500,- Kč. (položka 24 zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích) Při ohlášení nemá vliv počet ohlašovaných živností na výši správního poplatku.

Podnikatel může v případě, že činnost nevykonává, oznámit přerušeni provozování živnosti. Živnost může být přerušena na dobu, jakou si podnikatel stanoví a kdykoli v průběhu přerušeni může ze strany podnikatele dojít k opětovnému pokračování v provozování živnosti. Veškeré tyto skutečnosti, stejně jako oznámení jiných změn je možno provést v rámci Centrálního registračního místa i vůči ostatním orgánům státní správy, ke kterým má podnikatel oznamovací povinnost. (§ 31, 45a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání)

Podnikatelé mají povinnost dodržovat živnostenskoprávní předpisy. (§ 31 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání) Živnostenskou kontrolu provádějí

v rámci své působnosti obecní a krajské živnostenské úřady. Tyto úřady dbají na dodržování předpisů stanovených živnostenským zákonem a zvláštními právními předpisy vztahujícími se k živnostenskému podnikání. (§ 60a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání)

K 31. 12. 2010 bylo v České republice evidováno 1 908 925 podnikajících fyzických osob. Ze sledovaných statistik od roku 1992 je patrné, že počet podnikajících fyzických osob má stoupající tendenci. (srov. Statistické údaje)

Tabulka 1. Podnikající fyzické osoby v České republice

	Živnostenské oprávnění pro fyzické osoby	Celkem fyzických osob
31. 12. 1992	799 127	*
31. 12. 1993	1 030 631	794 937
31. 12. 1994	1 276 164	985 930
31. 12. 1995	1 489 570	1 116 803
31. 12. 1996	1 813 155	1 301 818
31. 12. 1997	2 057 035	1 456 829
31. 12. 1998	2 068 990	1 422 252
31. 12. 1999	2 241 460	1 523 553
31. 12. 2000	2 351 737	1 578 323
31. 12. 2001	2 505 503	1 634 811
31. 12. 2002	2 608 175	1 676 221
31. 12. 2003	2 690 816	1 726 683
31. 12. 2004	2 744 858	1 736 800
31. 12. 2005	2 804 648	1 751 940
31. 12. 2006	2 851 311	1 773 785
31. 12. 2007	2 902 788	1 787 057
31. 12. 2008	2 315 748	1 826 928
31. 12. 2009	2 382 609	1 868 756
31. 12. 2010	2 461 620	1 908 925

3 Postavení zaměstnance a OSVČ z hlediska sociálního pojištění

V této kapitole se budu zabývat sociálním pojištěním zaměstnanců, zaměstnavatelů a osob samostatně výdělečně činných, právy a povinnostmi jednotlivých kategorií.

3.1 Vymezení legislativy

Sociální pojištění zaměstnanců, zaměstnavatelů a osob samostatně výdělečně činných, vymezení pojmu poplatníci pojistného, vyměřovací základ a odvod pojistného řeší zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku v zaměstnanosti, v platném znění.

Pojistné na sociální pojištění je příjmem státního rozpočtu. Z pojistného na sociální pojištění jsou hrazeny:

- dávky nemocenského pojištění,
- dávky důchodového pojištění,
- dávky a služby státní politiky zaměstnanosti,
- provádění nemocenského a důchodového pojištění a státní politiky zaměstnanosti. (Ženíšková, 2010, s. 9)

Základním právním předpisem, který upravuje nároky na důchody ze základního důchodového pojištění pro případ stáří, invalidity a úmrtí živitele, způsob, jakým se stanovuje výše důchodů a podmínky pro jejich výplatu, je zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění, který nabyl účinnosti 1. 1. 1996. Pro pojistné na důchodové pojištění je zřízen samostatný účet státního rozpočtu tzn. že, pokud bude vybráno více pojistného, než činí výdaje na důchody, může být tento přeplatek použit pouze na důchodové pojištění. (Ženíšková, 2010 s. 9)

Základním právním předpisem, který upravuje nemocenské pojištění, je zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, v platném znění. Nemocenské pojištění je určeno pro výdělečné osoby, které ztratí příjem při tzv. krátkodobých sociálních událostech jako je dočasná pracovní neschopnost, nemoc či úraz, ošetřování člena rodiny, těhotenství a mateřství. Tyto události zabezpečuje peněžitými dávkami nemocenské pojištění. (§ 1 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění)

Organizační způsob uspořádání sociálního zabezpečení, působnost okresních správ sociálního zabezpečení a České správy sociálního zabezpečení a orgánů státní správy v sociálním zabezpečení vymezuje zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci

a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění. Dále určuje úkoly občanů a zaměstnavatelů při provádění sociálního zabezpečení a řízení ve věcech důchodového pojištění a důchodového zabezpečení. (§ 1 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení)

Veškeré pojistné se platí v české měně, buď na účet příslušné OSSZ anebo v hotovosti na pokladně OSSZ. Zde je možno zaplatit pouze maximálně 5 000,- Kč za den. Za den platby se považuje den, kdy byla platba připsána na příslušný účet nebo přijata v hotovosti. (§ 19 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti)

Má-li zaměstnavatel nebo OSVČ více splatných závazků vůči OSSZ, neurčují si tyto plátcí, který ze závazků platí, ale platby se přiřadí k závazkům v tomto pořadí.

U zaměstnavatelů:

- běžné platby pojistného,
- penále,
- pokuty,
- přírážky k pojistnému.

U OSVČ je přiřazování obdobné:

- nejstarší nedoplatky pojistného,
- běžné platby pojistného,
- penále,
- pokuty. (§ 22a zákona č. 589/1992 o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti)

3.2 Zaměstnanec a zaměstnavatel z hlediska sociálního pojištění

Zaměstnavatelé a zaměstnanci odvádí na sociálním pojištění nemalé částky. Kdo je poplatníkem pojistného, sazbu a odvod pojistného a výši vyměřovacího základu se pokusím vysvětlit v této podkapitole.

3.2.1 Poplatníci pojistného

Za poplatníky pojistného se podle zákona 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, považují zaměstnavatelé i zaměstnanci.

„Zaměstnavatelé, jimiž se pro účely tohoto zákona rozumějí právnické nebo fyzické osoby, které zaměstnávají aspoň jednoho zaměstnance, organizační složky

státu, v nichž jsou zařazeni zaměstnanci v pracovním poměru nebo činní na základě dohody o pracovní činnosti a služební úřady, v nichž jsou státní zaměstnanci zařazeni k výkonu státní služby.“ (§ 3 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti)

Mezi zaměstnance se pro účely zákona 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti řadí zaměstnanci v pracovním poměru i na základě dohody o pracovní činnosti a dále např. členové družstva v družstvech, členové vlády, soudci, poslanci Poslanecké sněmovny a senátoři Senátu Parlamentu a další osoby vyjmenované v 15 bodech § 3 odst. 1 písm. b tohoto zákona. Od 1. 1. 2009 se zaměstnanci dělí na ty, za které musí být placeno pojistné na nemocenské a důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti (bod 1-13 výše uvedeného ustanovení) a ty, za které se platí pouze důchodové pojištění (bod 14 a 15). (Ženíšková, 2010, s. 13)

V této práci se budu zabývat sociálním pojištěním pouze zaměstnanců v pracovním poměru a jejich zaměstnavatelů.

3.2.2 Vyměřovací základ

Vyměřovacím základem zaměstnavatele je součet vyměřovacích základů všech jeho zaměstnanců. (§ 5a zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti)

„Vyměřovacím základem zaměstnance pro pojistné na důchodové pojištění je úhrn příjmů, které jsou předmětem daně z příjmu fyzických osob a nejsou od této daně osvobozeny a které mu zaměstnavatel zúčtoval v souvislosti se zaměstnáním, které zakládá účast na nemocenském pojištění nebo účast jen na důchodovém pojištění.“

(§ 5 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti)

Do vyměřovacího základu zaměstnance se nezahrnují např.:

- náhrada škody podle zákoníku práce,
- odstupné, odchodné a odměna vyplácená při skončení funkčního období podle zvláštních právních předpisů,
- věnostní přídavek horníků,
- odměny vyplácené podle zákona o vynálezech a zlepšovacích návrzích,

- jednorázová sociální výpomoc poskytnutá zaměstnanci k překlenutí obtížných událostí. (§ 5 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti)

Maximální vyměřovací základ zaměstnance pro placení pojistného je 48 násobek průměrné mzdy a rozhodným obdobím pro výpočet tohoto maximálního vyměřovacího základu je kalendářní rok. (§ 15a zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti) Průměrná mzda byla pro rok 2010 stanovena ve výši 23 709,- Kč. (srov. Příručka pro OSVČ pro oblast sociálního zabezpečení v roce 2010)

Rozhodným obdobím pro zjištění vyměřovacího základu je kalendářní měsíc, za který se pojistné platí. (§ 6 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti)

3.2.3 Sazby pojistného

„Výše pojistného se stanoví procentní sazbou z vyměřovacího základu zjištěného za rozhodné období.“ (§ 4 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti)

Pojistné se vypočítá jako procentní sazba z vyměřovacího základu. Sazba pojistného činí pro rok 2010:

- u zaměstnavatele celkem 25% z vyměřovacího základu zaměstnavatele, z toho:
 - 2,3% na nemocenské pojištění,
 - 21,5% na důchodové pojištění,
 - 1,2% na příspěvek na státní politiku zaměstnanosti,
- u zaměstnance 6,5% z vyměřovacího základu zaměstnance, z toho:
 - 6,5 % důchodové pojištění. (§ 7 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti)

Zaměstnanci v pracovním poměru od 1. 1. 2009 neplatí pojistné na nemocenské pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Zaměstnanci na něj přispívá zaměstnavatel. (Ženíšková, 2010, s. 55) Za okruh pojištěných osob se však považují a nemocenského pojištění jsou účastni. (§ 5 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění)

Původně se počítalo se zvýšením sazby pojistného u zaměstnavatele na 26%. (§ 7 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní

politiku zaměstnanosti) V roce 2011 zůstane sazba pojistného na sociální zabezpečení pro zaměstnavatele nezměněna 25% z vyměřovacího základu, díky balíčku úspor v sociální oblasti, které upravuje zákon č. 347/2010 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s úspornými opatřeními v působnosti Ministerstva práce a sociálních věcí.

3.2.4 Odvod pojistného

„Zaměstnavatel je povinen odvádět i pojistné, které je povinen platit zaměstnanec. Pojistné odvedené za zaměstnance srazí zaměstnavatel z jeho příjmů, které zúčtoval.“ (§ 8 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti)

Zaměstnavatel zároveň odpovídá za správnou výši sraženého a odvedeného pojistného, zaměstnanec za odvod pojistného není odpovědný. Pokud by zaměstnavatel neodváděl za zaměstnance pojistné, nemá to vliv na nároky zaměstnance z nemocenského a důchodového pojištění. (Ženíšková, 2010, s. 57)

Zaměstnavatel je povinen odvádět pojištění za kalendářní měsíce, přičemž pojistné je splatné v následujícím kalendářním měsíci a to od 1. do 20. dne měsíce a odvádí se příslušné OSSZ. (§ 9 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti)

„Od pojistného, které má být odvedeno, si zaměstnavatel odečte v roce 2010 polovinu náhrady mzdy vyplacené zaměstnancům za období prvních 14 kalendářních dnů trvání pracovní neschopnosti.“ (Ženíšková, 2010, s. 61)

3.2.5 Přehled o výši pojistného

Ve stejné lhůtě, tedy do 20. dne následujícího měsíce, je zaměstnavatel povinen podat na OSSZ Přehled o výši pojistného. (§ 9 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti) viz příloha 4

Pokud po podání Přehledu o výši pojistného, které měl zaměstnavatel odvést, je pojistné nižší než úhrn poloviny náhrady mzdy vyplacené zaměstnancům za dobu dočasné pracovní neschopnosti, OSSZ na žádost přeplatek vrátí. Přehled o výši pojistného se považuje za žádost o vrácení přeplatku. (§ 9 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti)

3.3 OSVČ z hlediska sociálního pojištění

V této části bakalářské práce se budu zabývat OSVČ ve vztahu k sociálnímu pojištění, vymezím kdy je OSVČ poplatníkem sociálního pojištění, kdy se jedná o OSVČ hlavní a vedlejší, dále objasním vyměřovací základ, sazbu pojistného a odvody pojistného.

3.3.1 Poplatníci pojistného

„Osoby samostatně výdělečně činné jsou povinny platit pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, pokud jsou účastny důchodového pojištění podle předpisů o důchodovém pojištění, a za podmínek stanovených tímto zákonem též zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti; osoby samostatně výdělečně činné jsou povinny platit pojistné na nemocenské pojištění, pokud jsou účastny nemocenského pojištění podle předpisů o nemocenském pojištění.“ (§ 3 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti)

OSVČ je účastna nemocenského pojištění jen tehdy, pokud se k nemocenskému pojištění dobrovolně přihlásí. (Ženíšková, 2010, s. 26)

OSVČ, která zahajuje činnost, je povinna podat oznámení o zahájení činnosti do 8. dne měsíce následujícího po měsíci, v němž bylo podnikání zahájeno. Za nepodání oznámení o zahájení hrozí podnikateli pokuta až do výše 20 000,- Kč. (Ženíšková, 2010, s. 28-29)

3.3.2 OSVČ hlavní a vedlejší

OSVČ rozdělujeme od 1. 1. 2004 na OSVČ vykonávající hlavní a vedlejší činnost. Přesné vymezení, kdy se činnost dělí na hlavní a vedlejší a definice osoby, která takovou činnost vykonává, je obsažena v zákoně č.155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

Samostatná výdělečná činnost se považuje za vedlejší, pokud je splněna alespoň jedna z následujících podmínek:

- v předešlém roce OSVČ vykonávala zaměstnání zakládající účast na nemocenském pojištění zaměstnanců,
- přiznání starobního důchodu nebo nárok na výplatu invalidního důchodu,
- nárok na rodičovský příspěvek nebo na peněžitou pomoc v mateřství nebo nemocenské kvůli těhotenství a porodu,

- osobní péče o dítě do 10 let věku, které je závislé na péči jiné osoby ve stupni I.,
- osobní péče o osobu závislou na péči jiné osoby ve stupni II-IV, pokud je tato závislá osoba osobou blízkou nebo žijící s OSVČ v domácnosti,
- výkon vojenské či civilní služby, pokud není vojákem z povolání,
- byla-li OSVČ nezaopatřeným dítětem do 26 let věku soustavně se připravující na budoucí povolání. (§ 9 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění)

Samostatná výdělečná činnost se považuje za vedlejší v těch měsících, ve kterých alespoň jedna výše uvedená skutečnost trvala po celý kalendářní měsíc. Veškeré skutečnosti o vedlejší činnosti musí OSVČ doložit nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž byl podán Přehled o příjmech a výdajích ze samostatné výdělečné činnosti za kalendářní rok. (§ 9 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění)

Podmínky OSVČ hlavní a vedlejší pro účast na důchodovém pojištění a výše minimálního ročního a měsíčního vyměřovacího základu jsou rozdílné. Pokud OSVČ nedoloží skutečnosti, kvůli nimž by měla být považována za OSVČ vedlejší, je automaticky považována za OSVČ hlavní. OSVČ není povinna oznamovat skutečnosti pro zařazení za OSVČ vedlejší, neboť být OSVČ vedlejší je právo nikoli povinnost. (Ženíšková, 2010, s. 30-31)

OSVČ hlavní je vždy účastna důchodového pojištění a je důchodově pojištěna vždy v těch měsících, kdy alespoň po část kalendářního měsíce byla zařazena mezi OSVČ hlavní. (§ 10 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění) OSVČ vedlejší, pokud se k placení pojistného nepřihlásila dobrovolně, je účastna důchodového pojištění, jestliže rozdíl mezi příjmy a výdaji při podnikání dosáhne v roce 2010 částky 56 901,- Kč. (Ženíšková, 2010, s. 33)

Důchodově pojistit se dobrovolně mohou v přesně vymezeném rozsahu osoby vedené v evidenci uchazečů o zaměstnání, studenti po 18. roce věku a osoby vykonávající výdělečnou činnost v cizině a dobrovolnickou službu. (§ 6 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění)

3.3.3 Vyměřovací základ

„Vyměřovacím základem osoby samostatně výdělečně činné pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti je částka, kterou si

určí, ne však méně než 50% daňového základu.“ (§ 5b zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti)

Daňovým základem se rozumí rozdíl mezi příjmy a výdaji z podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti. (Ženíšková, 2010, s. 47)

Základ daně se zjišťuje za kalendářní rok a rozhodným obdobím pro odvod pojistného na důchodové pojištění je rovněž kalendářní rok. (§ 6 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti)

Vyměřovací základ nesmí být menší než absolutní minimální vyměřovací základ, který činí v roce 2010:

OSVČ hlavní 71 136,- Kč (5 928,- Kč měsíčně),

OSVČ vedlejší 28 452,- Kč (2 371,- Kč měsíčně). (Ženíšková, 2010, s. 47)

OSVČ si vyměřovací základ určí v rozmezí mezi svým minimálním vyměřovacím základem a mezi maximálním vyměřovacím základem. (Ženíšková, 2010, s. 47)

Pro rok 2010 je stanoven maximální vyměřovací základ ve výši 72 násobku průměrné mzdy. (§ 15b zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti)

Průměrná mzda pro rok 2010 činí 23 709,- Kč. Maximální vyměřovací základ se tedy pro rok 2010 vypočítá: $23\,709,- \times 72 = 1\,707\,048,-$ Kč. (srov. Příručka pro OSVČ pro oblast sociálního zabezpečení pro rok 2010)

Pokud OSVČ nevykonávala samostatnou výdělečnou činnost po celý kalendářní rok, odečte se z ročního vyměřovacího základu pro rok 2010 částka 5 928,- Kč u OSVČ hlavní a 2 371,- Kč u OSVČ vedlejší za každý kalendářní měsíc, v němž samostatnou výdělečnou činnost nevykonávala. (Ženíšková, 2010, s. 47)

Vyměřovací základ pro pojistné na nemocenské pojištění si určuje OSVČ sama.

Z nemocenského pojištění OSVČ jsou těmto osobám vypláceny dávky nemocenské a peněžitá pomoc v mateřství. (Ženíšková, 2010, s. 53)

3.3.4 Sazby pojistného

Sazba pro pojistné na sociální zabezpečení je pro osobu samostatně výdělečně činnou od 1. 1. 2009 stanovena na 29,2% vyměřovacího základu, z toho:

- 28% na důchodové pojištění,
- 1,2% na státní politiku zaměstnanosti.

Nemocenské pojištění činí 1,4%, jde-li o OSVČ, která je účastna nemocenského pojištění. (§ 7 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti)

Od 1. 1. 2011 se sazba nemocenského pojištění pro OSVČ, které jsou účastny nemocenského pojištění, zvýšila na 2,3%. (zákon č. 347/2010 Sb.)

OSVČ hlavní je povinna platit zálohy na důchodové pojištění za všechny měsíce, v nichž vykonává samostatnou výdělečnou činnost. Záloha na pojistné se vypočítá z měsíčního vyměřovacího základu. (§ 13a zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti)

Výše zálohy z minimálního měsíčního základu činí pro rok 2010 u OSVČ hlavní 1 731,- Kč a u OSVČ vedlejší 693,- Kč. (Ženíšková, 2010, s. 78)

OSVČ, která je účastna nemocenského pojištění, je povinna platit zálohy na nemocenské pojištění za jednotlivé kalendářní měsíce s výjimkou měsíců, kdy po celý měsíc měla OSVČ nárok na výplatu nemocenské nebo peněžité podpory v mateřství. (§ 14c zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti)

Minimální vyměřovací základ pro pojistné na nemocenské pojištění je pro rok 2010 určen ve výši 4 000,- Kč, maximální výše není stanovena, OSVČ si měsíční základ určí tím, že zaplatí určitou částku pojistného a OSSZ si z této částky vypočte vyměřovací základ. (Ženíšková, 2010, s. 81)

Pojistné na nemocenské pojištění platí OSVČ jen v měsících, ve kterých je tohoto pojištění účastna, i za ty měsíce, v jejichž průběhu nemocenské pojištění vzniklo nebo skončilo. Nezaplacením pojistného na nemocenské pojištění ve stanoveném období nebo zaplacením nižší částky než je pojistné z minimálního vyměřovacího základu, které v roce 2010 činí 56,- Kč, nemocenské pojištění zaniká. (§ 14c zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti)

3.3.5 Odvod pojistného

„Osoba samostatně výdělečně činná je povinna odvádět pojistné na důchodové pojištění a státní politiku zaměstnanosti a pojistné na nemocenské pojištění na účet příslušné okresní správy sociálního zabezpečení.“ (§ 13 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti)

OSVČ platí zálohy za kalendářní měsíc, přičemž záloha je splatná od 1. do 20. dne následujícího měsíce, případně-li tento den na sobotu, neděli nebo svátek, tak je splatnost posunuta na nejbližší pracovní den. (Ženíšková, 2010, s. 78)

Od 1. 1 2010 došlo při placení záloh na sociální pojištění ke změně v tom smyslu, že zaplacením zálohy se myslí připsání částky na účet České národní banky nebo zaplacení hotově na pokladně OSSZ. (§ 19 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti) OSVČ může platit zálohy i do budoucna, výši těchto záloh však nelze měnit. Pokud OSVČ ukončí činnost, je možné požádat o vrácení těchto záloh. Jestliže je úhrn zaplacených záloh za kalendářní rok menší než částka, kterou je osoba samostatně výdělečně činná povinna zaplatit, doplatí tuto částku do 8 dnů ode dne, kdy měl být Přehled o příjmech a výdajích za kalendářní rok. (§ 14a zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti)

3.3.6 Přehled o příjmech a výdajích

„Osoba, která aspoň po část kalendářního roku vykonávala samostatnou výdělečnou činnost, je povinna podat příslušné okresní správě sociálního zabezpečení nejpozději do jednoho měsíce ode dne, ve kterém měla podle zvláštního zákona podat daňové přiznání za tento kalendářní rok, na předepsaném tiskopise přehled o příjmech a výdajích za tento kalendářní rok.“ (§ 15 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti)

Tento tiskopis lze vyplnit i elektronicky na webových stránkách České správy sociálního zabezpečení. K tiskopisu je dodáván podrobný návod na jeho vyplnění.

(Ženíšková, 2010, s. 86) viz příloha 5

Přehled o příjmech a výdajích se podává u OSSZ:

- do 30. dubna kalendářního roku, pokud OSVČ nezpracovává daňové přiznání daňový poradce,
- do 30. června kalendářního roku, pokud OSVČ zpracovává daňové přiznání daňový poradce a pokud tuto skutečnost oznámila OSSZ do 30. dubna. (§ 15 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti)

S Přehledem musí současně OSVČ vedlejší doručit OSSZ i doklad prokazující, že se jedná o vedlejší činnost. Tento doklad musí být OSSZ doručen nejpozději do

31. května. Jestliže jsou doklady dodány později, OSSZ k nim nepřihlíží. (§ 15 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti)

Přeplatek na pojistném je povinna OSSZ plátcí vrátit na jeho žádost nebo po zjištění přeplatku vlastní činností. Přeplatek vrací OSSZ osobám samostatně výdělečně činným, jestliže úhrn zaplacených záloh byl vyšší než pojistné, které měla zaplatit nebo jestliže platila zálohy na pojistné v kalendářním roce, v němž platit pojistné nebyla povinna. Za žádost o vrácení přeplatku se v případě OSVČ považuje podání Přehledu. Přeplatek je vrácen jen v případě, že OSVČ nemá žádné další závazky na pojistném, penále či pokutě k dávce důchodového či nemocenského pojištění. Přeplatek na pojistném se vrací maximálně do 5 let, žádost o vrácení přeplatku by měla být podána alespoň 2 měsíce před vypršením této lhůty. (Ženíšková, 2010, s. 98)

4 Postavení zaměstnance a OSVČ z hlediska zdravotního pojištění

V této kapitole se budu zabývat zdravotním pojištěním zaměstnanců, zaměstnavatelů a OSVČ, právy a povinnostmi plynoucími ze zdravotního pojištění.

4.1 Legislativa

Základním právním předpisem, který se zabývá rozsahem zdravotní péče je zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, v platném znění.

Právním předpisem, který upravuje výši pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, penále, způsob jeho placení, vedení evidence plátců se zabývá zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, v platném znění.

Fungování zdravotních pojišťoven upravují zákony č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky, v platném znění a zákon č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních poštovnách, v platném znění.

Zdravotní pojištění provádí zdravotní pojišťovny, kterých je v České republice zřízeno celkem 9:

- Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky,
- Vojenská zdravotní pojišťovna ČR,
- Oborová zdravotní pojišťovna bank, pojišťoven a stavebnictví,
- Zaměstnanecká pojišťovna Škoda,
- Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra ČR,
- Revírní bratrská pokladna,
- Zdravotní pojišťovna Metal-Aliance,
- Zdravotní pojišťovna Média,
- Česká průmyslová zdravotní pojišťovna. (Červinka, Daněk, 2010, s. 23)

Každý pojištěnec má právo zvolit si libovolnou zdravotní pojišťovnu. Tuto pojišťovnu lze změnit jednou za 12 měsíců, vždy k 1. dni kalendářního čtvrtletí. Žádosti o změnu zdravotní pojišťovny je pojišťovna povinna vyhovět. (§ 11 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění)

Jedna osoba může být pojištěna vždy jen u jedné zdravotní pojišťovny. Této zdravotní pojišťovně odvádí zaměstnavatel pojistné za konkrétní zaměstnance, pokud

je pojištěnec OSVČ, odvádí pojistné příslušné pojišťovně sám. (Červinka, Daněk, 2010, s. 22)

Všeobecná zdravotní pojišťovna vede Centrální registr pojištěnců s údaji o průběhu pojištění u všech pojištěnců všeobecného zdravotního pojištění. Zdravotní pojišťovny bezplatně vydávají průkaz pojištěnce, kterým je povinen pojištěnec se prokazovat při poskytování zdravotní péče. Tento průkaz ho opravňuje k čerpání lékařsky nezbytné péče ve všech státech EU. (Červinka, Daněk, 2010, s. 23, 24)

Zdravotní pojištění je v České republice povinné pro všechny osoby s trvalým pobytem na území České republiky bez ohledu na státní příslušnost a pro osoby, které sice v ČR trvalý pobyt nemají, ale jsou zaměstnány u zaměstnavatele, který má sídlo nebo trvalý pobyt v České republice. (§ 2 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění)

4.2 Zaměstnanec a zaměstnavatel z hlediska zdravotního pojištění

V této části budu definovat kdo je poplatníkem pojistného, sazby pojistného na zdravotní pojištění a odvody pojistného na zdravotní pojištění.

4.2.1 Poplatníci pojistného

Poplatníkem zdravotního pojištění za své zaměstnance je zaměstnavatel. (§ 6 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění)

Zaměstnavatelem se pro účely placení všeobecného zdravotního pojištění rozumí právnická nebo fyzická osoba, která je plátcem příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků podle § 6 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, a která zaměstnává zaměstnance a má sídlo nebo trvalý pobyt na území České republiky. (§ 2 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění)

Zaměstnancem je pro účely zdravotního pojištění fyzická osoba, která pobírá příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků podle § 6 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu. (§ 5 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění)

Pracovním poměrem je pro účely zdravotního pojištění nazýván vztah, z něhož plynou příjmy ze závislé činnosti. (Červinka, Daněk, 2010, s. 34)

Povinnost zaměstnavatele platit pojistné vzniká dnem nástupu zaměstnance do zaměstnání, za den ukončení se považuje den ukončení pracovního poměru. (§ 8 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění)

Zaměstnavatel je povinen nejpozději do 8 dnů přihlásit se k placení pojistného za zaměstnance jako zaměstnavatel, v rámci oznamovací povinnosti je povinen informovat příslušnou zdravotní pojišťovnu o nástupu zaměstnance do zaměstnání nebo o jeho ukončení. Zaměstnanec je povinen zaměstnavateli sdělit změnu zdravotní pojišťovny a ten provede oznámení o odhlášení zaměstnance u příslušné zdravotní pojišťovny a následné přihlášení k nové zdravotní pojišťovně. O všech těchto oznamovaných změnách je zaměstnavatel povinen vést evidenci. (§ 10 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění)

Na vyžádání příslušné zdravotní pojišťovny je zaměstnavatel povinen předložit účetní a jiné doklady kontrolorovi a podat k nim vysvětlení. (§ 25 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění)

Za zaměstnance je povinen platit pojištění na veřejné zdravotní pojištění zaměstnavatel. (§ 6 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění) Zákon o veřejném zdravotním pojištění nepřipouští, aby si pojistné odváděl sám zaměstnanec. Toto není možné ani při vzájemné dohodě zaměstnance se zaměstnavatelem, anebo kdyby to bylo pro zaměstnance výhodné. Zaměstnanec může pouze učinit oznámení vůči příslušné zdravotní pojišťovně, pokud se dozví, že za něj zaměstnavatel pojistné neodvádí. (Červinka, Daněk, 2010 s. 47)

4.2.2 Vyměřovací základ

„Vyměřovacím základem je úhrn příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků, které jsou předmětem daně z příjmu fyzických osob a podle zákona o daních z příjmů a nejsou od této daně osvobozeny a které mu zaměstnavatel zúčtoval v souvislosti se zaměstnáním.“ (§ 3 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění)

Do vyměřovacího základu se započítávají i příjmy po skončení zaměstnání.

Do vyměřovacího základu zaměstnance se nezahrnují např.:

- náhrada škody podle zákoníku práce,
- odstupné, odchodné a odměna vyplácená při skončení funkčního období podle zvláštních právních předpisů,
- věrnostní přídavek horníků,
- odměny vyplácené podle zákona o vynálezech a zlepšovacích návrzích,

- jednorázová sociální výpomoc poskytnutá zaměstnanci k překlenutí obtížných událostí. (§ 3 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění)

Každý zaměstnanec musí odvést nejméně pojistné, které se odvíjí od minimálního vyměřovacího základu. Minimálním vyměřovacím základem je minimální mzda. (§ 3 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění) V roce 2010 činí 8 000,- Kč. Pro zajímavost je možné zmínit, že od roku 2000, kdy byla minimální mzda 4 000,- Kč, se její výše zdvojnásobila. (Červinka, Daněk, 2010, s. 61) Pokud je vyměřovací základ nižší než minimální, je povinen zaměstnanec prostřednictvím zaměstnavatele doplatit příslušné zdravotní pojišťovně 13,5% rozdílu těchto základů. Jestliže bylo zaměstnanci uděleno na celý měsíc pracovní volno bez náhrady příjmu, je vyměřovacím základem minimální mzda. (§ 3 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění)

Minimální vyměřovací základ neplatí pro přesně definované kategorie osob. Jedná se např. o pojištěnce s těžkým zdravotním pojištěním, starobní důchodce apod. (§ 3 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění)

Maximálním vyměřovacím základem je pro rok 2010 stanoven 72 násobek průměrné mzdy, což činí 1 707 048,- Kč. (Červinka, Daněk, 2010 s. 49)

Rozhodným obdobím pro zjištění vyměřovacího základu je kalendářní měsíc, za který se pojistné platí. (§ 4 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění)

4.2.3 Sazby pojistného

„Výše pojistného činí 13,5% z vyměřovacího základu za rozhodné období.“
(§ 2 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění)

Zaměstnavatel srazí i bez souhlasu zaměstnance z platu jednu třetinu této částky. Ostatní dvě třetiny hradí zaměstnavatel. Obecně tedy platí, že zaměstnanec odvádí 4,5 % a zaměstnavatel 9%. (Červinka, Daněk, 2010, s. 48)

4.2.4 Odvod pojistného

Zaměstnavatel odvádí jednak pojistné, které je povinen odvádět za své zaměstnance a jednak pojistné, které hradí zaměstnanec. Toto pojistné odvádí srážkou ze mzdy zaměstnance bez jeho souhlasu. Pojistné je splatné na účet příslušné

zdravotní pojišťovny, u které je zaměstnanec pojištěn. (§ 5 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění)

Pojistné je splatné od 1. do 20. dne následujícího kalendářního měsíce. (§ 5 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění). Jestliže je posledním dnem lhůty sobota, neděle nebo svátek, platí, že posledním dnem je nejbližší pracovní den. (Červinka, Daněk, 2010 s. 48)

4.2.5 Přehled o výši pojistného

Zaměstnavatelé jsou povinni podávat v době od 1. do 20. dne následujícího kalendářního měsíce Přehled o platbě pojistného všem příslušným zdravotním pojišťovnám, u kterých jsou jeho zaměstnanci pojištěni. viz příloha 6

Nepodá-li zaměstnavatel Přehled o výši pojistného, může zdravotní pojišťovna stanovit rozhodnutím pravděpodobnou výši pojistného. (§ 25,26 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění)

4.3 OSVČ z hlediska zdravotního pojištění

Tato podkapitola je věnována problematice OSVČ ve vztahu ke zdravotnímu pojištění.

4.3.1 Poplatníci pojistného

Osoby podnikající v zemědělství a osoby provozující živnost podle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání se považují za pojištěnce jako plátce pojistného podle § 5 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění.

OSVČ je povinna oznámit zdravotní pojišťovně zahájení i ukončení samostatné výdělečné činnosti, a to vždy do 8 dnů od zahájení nebo ukončení činnosti. Za nesplnění této povinnosti může příslušná zdravotní pojišťovna uložit pokutu až do výše 50 000,- Kč. (Červinka, Daněk, 2010 s. 93)

4.3.2 Vedlejší zdroj příjmu

OSVČ, která je současně zaměstnancem a jejíž samostatná výdělečná činnost není hlavním zdrojem příjmu, nemá povinnost platit zálohy na pojistné. Pojistné zaplatí teprve do 8 dnů ode dne, kdy podá daňové přiznání za uplynulý kalendářní rok. (§ 8 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění)

Pokud za OSVČ, která zahajuje samostatnou výdělečnou činnost, je zároveň plátcem pojistného stát, není v prvním kalendářním roce této činnosti povinna platit zálohy na pojistné. Pojistné zaplatí až po podání daňového přiznání za uplynulý kalendářní rok. (§ 8 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění) Za osoby, za které platí pojistné stát, se považují např. příjemci rodičovského příspěvku, ženy na mateřské dovolené nebo poživatelé důchodu z důchodového pojištění. (§ 7 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění)

Zálohy na pojistné OSVČ neplatí také v případě, že je po celý kalendářní měsíc uznána práce neschopnou, nebo jí byla nařízena karanténa. (§ 7 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění)

4.3.3 Vyměřovací základ

Vyměřovacím základem OSVČ je „*od roku 2006 50 % příjmu z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení.*“ (§ 3a zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění)

Minimálním vyměřovacím základem je dvanáctinásobek 50% průměrné mzdy a maximální vyměřovací základ pro OSVČ je stanoven jako 72 násobek průměrné mzdy. (§ 3a zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění) Průměrná mzda pro rok 2010 činí 23 709,- Kč. (srov. Příručka OSVČ pro oblast sociálního zabezpečení v roce 2010)

Minimální roční vyměřovací základ pro rok 2010 tedy činí 141 254,- Kč.

Maximální vyměřovací základ pro rok 2010 je stanoven na 72 násobek průměrné mzdy, tj. 1 707 048,- Kč.

Minimální vyměřovací základ si OSVČ sníží o poměrnou část, která odpovídá počtu kalendářních měsíců, ve kterých nevykonávala samostatnou výdělečnou činnost po celé rozhodné období nebo měla nárok na výplatu nemocenského nebo pobírala peněžitou pomoc v mateřství. (§ 3a zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění)

Rozhodným obdobím u OSVČ je kalendářní rok, za který se pojistné platí. (§ 4 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění)

4.3.4 Sazby pojistného

„Výše pojistného činí 13,5 % z vyměřovacího základu za rozhodné období.

Výši pojistného je jeho plátce povinen si sám vypočítat. Pojistné se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru.“ (§ 2 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění)

Pojistným OSVČ se rozumí jednak zálohy na pojistné a jednak doplatek pojistného. OSVČ je povinna platit zálohy na pojistné na účet příslušné zdravotní pojišťovny vždy za kalendářní měsíc. Zálohy na pojistné jsou splatné vždy od prvního dne kalendářního měsíce, za který se pojistné platí, do osmého dne následujícího kalendářního měsíce. Pokud byla OSVČ celý měsíc uznána práce neschopnou nebo jí byla nařízena karanténa, zálohy na pojistné za tento kalendářní měsíc neplatí. (§ 7 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění)

Minimální měsíční záloha OSVČ je pro rok 2010 1 601,- Kč, minimální roční pojistné OSVČ je 19 205,- Kč. (Červinka, Daněk, 2010, s. 96)

Doplatek pojistného je splatný do 8 dnů od podání daňového přiznání za uplynulý kalendářní rok. (§ 8 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění)

4.3.5 Přehled o příjmech a výdajích

OSVČ provádí výpočet pojistného jednou ročně a roční zúčtování pojistného předkládá na tiskopise Přehled o příjmech a výdajích ze samostatné výdělečné činnosti a úhrnu záloh na pojistné. viz příloha 7 Přehled podává nejpozději do jednoho měsíce ode dne, ve kterém měla podat daňové přiznání za tento kalendářní rok. Přehled, který podává všem zdravotním pojišťovnám, u kterých byla v daném roce evidována, obsahuje přehled o příjmech a výdajích, údaje o vyměřovacím základu a vypočtené pojistné. (§ 24 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění)

Pokud je z Přehledu patrné, že úhrn zaplacených záloh je vyšší než vypočtené pojistné, zdravotní pojišťovna je povinna přeplatek vrátit do jednoho měsíce ode dne, kdy OSVČ požádala o vrácení přeplatku. OSVČ však při vrácení přeplatku nesmí mít vůči zdravotní pojišťovně žádný závazek. (Červinka, Daněk, 2010, s. 94)

5 Shrnutí teoretické části

Bednaříková (2006) mluví o dospělém člověku jako o jedinci, který dosáhl biologické, psychické, ale hlavně sociálně-ekonomické zralosti. Za člověka samostatně ekonomicky činného, tzn. nezávislého na rodičích a schopného být ekonomicky nezávislý, považuje člověka, který vstoupil na trh práce.

Na trh práce může člověk v současné době vstoupit jako zaměstnanec nebo si zvolit cestu relativně větší svobody a stát se podnikatelem, resp. OSVČ.

Zaměstnancem se může stát fyzická osoba, která dosáhne 15 let věku, avšak musí mít ukončenou povinnou školní docházku. Zaměstnavatel je fyzická nebo právnická osoba, která tuto osobu zaměstnává a má s ní uzavřený pracovněprávní vztah. (§ 6,7 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce) Pracovní poměr se sjednává uzavřením pracovní smlouvy. (§ 33 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce) Za vykonanou práci náleží zaměstnanci nejméně minimální mzda. (§ 111 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce) Zaměstnanci za odpracované dny vzniká nárok na dovolenou. (§ 211 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce) Zaměstnanec odpovídá zaměstnavateli za způsobené škody, pokud došlo ke škodě porušením povinností zaměstnavatele, odpovědnost zaměstnance se omezí. (§ 252 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce) Zaměstnanci mají právo být informováni o ekonomické a finanční situaci zaměstnavatele a jiných skutečnostech. (§ 279 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce) Zaměstnavatel je povinen vést o zaměstnanci osobní spis a při ukončení zaměstnání je povinen vydat zaměstnanci potvrzení o délce trvání pracovního poměru, pracovním zařazením, důvodu ukončení pracovního poměru. (§ 312,313 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce)

OSVČ je osoba vykonávající samostatnou výdělečnou činnost. Za tuto činnost se mimo jiné považuje provozování činnosti na základě živnostenského oprávnění a podnikání v zemědělství. (§ 9 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění)

Osoba podnikající v zemědělství neboli zemědělský podnikatel musí být registrována pro tuto činnost na živnostenském úřadě podle místa bydliště. (§ 2f zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství). Za zemědělskou výrobu se považuje např. rostlinná i živočišná výroba, rybníkářství, hospodaření v lese i hospodaření s vodou (§ 2e zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství)

OSVČ podnikající na základě živnostenského zákona, musí tuto skutečnost oznámit kterémukoliv živnostenskému úřadu v České republice. (§ 72 zákona

č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání) Při tom musí splňovat vždy všeobecné podmínky provozování živnosti. (§ 6 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání)

Živnosti dělíme na ohlašovací a koncesované. Mezi živnosti ohlašovací patří živnosti řemeslné, vázané a živnost volná. (§ 19 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání) K získání živnosti volné je potřeba splnění pouze všeobecných podmínek provozování živnosti. (§ 25 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání) K získání živnostenského oprávnění pro živnost řemeslnou, vázanou a koncesovanou je třeba kromě všeobecných podmínek splnění také odborné způsobilosti. (zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání)

Podnikatel může v případě, že činnost nevykonává, oznámit přerušení provozování živnosti. Tuto skutečnost včetně dalších změn může v rámci Centrálního registračního místa - CRM, které je zřízeno na každém živnostenském úřadě, oznámit ostatním orgánům státní správy, ke kterým má oznamovací povinnost. (§ 31,45a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání) Podnikatelé jsou povinni dodržovat živnostenskoprávní předpisy. (§ 31 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání)

Za poplatníky pojistného na sociální zabezpečení se považují zaměstnavatelé i zaměstnanci. (§ 3 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti) Vyměřovacím základem zaměstnance je úhrn příjmů, které zaměstnanec získal v souvislosti se zaměstnáním a které jsou předmětem daně z příjmu fyzických osob. (§ 5 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti) Výše pojistného je u zaměstnavatelů 25%, u zaměstnanců 6,5 % z vyměřovacího základu. (§ 7 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti) Zaměstnavatel odvádí pojistné i za své zaměstnance. (§ 8 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální pojištění a státní politiku zaměstnanosti)

OSVČ dělíme na OSVČ hlavní a vedlejší. (§ 9 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění) OSVČ hlavní je vždy účastna důchodového pojištění, (§ 10 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění) OSVČ vedlejší je účastna důchodového pojištění, jen pokud se k němu dobrovolně přihlásí anebo pokud rozdíl mezi příjmy a výdaji v roce 2010 činí alespoň 56 901,- Kč. (Ženíšková, 2010, s. 33) Účast na nemocenském pojištění OSVČ je dobrovolná. (Ženíšková, 2010, s. 26) Vyměřovacím základem OSVČ pro pojistné na důchodové pojištění a státní politiku

zaměstnanosti je minimálně 50% daňového základu. (§ 5b zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti) Sazba pojistného je pro rok 2010 29,2% z vyměřovacího základu. (§ 7 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti) OSVČ odvádí pojistné na důchodové pojištění a státní politiku zaměstnanosti a na nemocenské pojištění na účet příslušné OSSZ. (§ 13 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti)

Poplatníkem zdravotního pojištění za zaměstnance je zaměstnavatel. (§ 6 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění) Vyměřovacím základem jsou příjmy, které jsou předmětem daně z příjmu fyzických osob. (§ 3 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění) Sazba pojistného pro rok 2010 je 13,5% z vyměřovacího základu. (§ 2 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění) Pojistné i za své zaměstnance odvádí zaměstnavatel na účet zdravotní pojišťovny, u které je zaměstnanec pojištěn. (§ 5 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění)

Osoby podnikající v zemědělství i na základě živnostenského oprávnění jsou považovány za pojištěnce jako plátce pojistného. (§ 5 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění) Vyměřovacím základem je 50% příjmů z podnikání po odpočtu výdajů. (§ 3a zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění) Výše pojistného činí 13,5% z vyměřovacího základu. (§ 2 zákona 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění)

6 Praktická část

V praktické části bych se chtěla věnovat srovnání postavení zaměstnance a OSVČ, poukázat na některé rozdíly mezi pracovněprávním vztahem a samostatným podnikáním fyzických osob. Na jednoduchém příkladu vypočítám odvody sociálního a zdravotního pojištění obou kategorií při minimálním příjmu a v závěru se pokusím navrhnout změny pro zjednodušení administrativní zátěže podnikatelů.

6.1 Zaměstnanec versus OSVČ

Mým úkolem je porovnat postavení zaměstnance a OSVČ v našem sociálním systému, chtěla bych poukázat na výhody, které plynou ze zaměstnaneckého poměru a naopak výhody samostatného podnikání.

Práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele upravuje zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce a zaměstnanci i zaměstnavatelé jsou povinni se jím řídit. Zaměstnavatel zajišťuje zaměstnanci práci, za práci příslušnou odměnu, pracovní a ochranné pomůcky. Zaměstnanec má za určitých podmínek stanovených zákonem 262/2006 Sb., zákoník práce nárok na příplatek za práci přesčas, proplácení náhrad výdajů, které souvisí s výkonem práce a nárok na dovolenou na zotavenou. Zaměstnavatel je vůči zaměstnanci v nadřazeném postavení, zaměstnanec vykonává práci na náklady zaměstnavatele a na jeho odpovědnost. (§ 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce)

Naproti tomu OSVČ provozuje činnost soustavně, samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a za účelem zisku. (§ 2 zákona č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník) Pro podnikatele to znamená, že si musí práci shánět sám, nemá žádného zaměstnavatele, který mu na každý den zajistí práci. Vykonávanou činnost dělá pod vlastním jménem, pracuje tedy pouze na sebe a na vlastní odpovědnost. Musí se tedy postarat sám o zajištění pracovních strojů, dodržování bezpečnostních předpisů a pořízení ochranných pomůcek. Výhodou se může jevit, že podnikatel čerpá volno, kdy je třeba a v jaké chce výši, ale na druhé straně jestliže má volno, nemá příjem. Stálá pracovní doba u OSVČ většinou neplatí, tyto osoby stráví v práci daleko více času než 40 hodin týdně, což je délka pracovní doby zaměstnance, která nesmí být dle § 79 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce překročena.

Říci jednoznačně, zda je výhodou podnikat či být zaměstnán, nelze. Co člověk, to názor. Někomu vyhovuje daleko lépe pracovněprávní vztah, jiný se lépe

seberealizuje při samostatné činnosti bez nutnosti dodržování povinností plynoucích z pracovněprávních vztahů. Tento fakt záleží nejen na vnějších podmínkách prostředí, ale také na osobnostních vlastnostech lidí samotných.

Podíváme se na tento problém z hlediska Hippokratovy temperamentové typologie, který stanovil tyto čtyři základní temperamentové typy:

- sangvinik- společenský, přístupný, hovorný, nenucený, čilý, optimistický,
- melancholik – náladový, úzkostný, rezervovaný, tichý,
- cholerik – neklidný, útočný, impulzivní, aktivní,
- flegmatik – rozvážný, spolehlivý, klidný, vyrovnaný.

Z tohoto základního rozdělení lze dovodit, že lépe se bude prosazovat jako samostatně podnikající osoba sangvinik než tichý melancholik. Melancholici budou určitě spolu s flegmatiky spolehlivými zaměstnanci a tato pozice jim bude vyhovovat daleko lépe než každodenní stres související s podnikáním. Pro sangvinika je potěšením práce spojená s každodenním kontaktem s lidmi a při shánění zakázek bude průbojnější než ostatní. Pro ty může být častý osobní kontakt zátěží. Proto je při volbě povolání a způsobu jeho realizace velmi důležité přihlížet také k temperamentovým vlastnostem každého člověka.

6.2 Srovnání minimálních odvodů pojistného za zaměstnance a OSVČ

Sociální zabezpečení představuje systém sociálního a zdravotního pojištění. Platby sociálního a zdravotního pojištění jsou povinné jak pro zaměstnance a zaměstnavatele, tak pro OSVČ.

V této práci jsem si pro porovnání výše plateb pojistného zvolila zaměstnance s minimální mzdou bez kvalifikace, která činí pro rok 2010 8 000,- a OSVČ s minimálním vyměřovacím základem, který činí 5 928,- Kč měsíčně.

Výše pojistného – zaměstnanec

Minimální mzda zaměstnance bez kvalifikace činí 8 000,- Kč:

- sociální pojištění placené zaměstnancem 520,- Kč,
- zdravotní pojištění placené zaměstnancem 360,- Kč,
- sociální pojištění placené zaměstnavatelem 2 000,- Kč,
- zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem 720,- Kč.

Odvedeno celkem

- na sociálním pojištění $520 + 2\,000 = 2\,520,-$ Kč,
- na zdravotním pojištění $360 + 720 = 1\,080,-$ Kč.

Výše pojistného – OSVČ v hlavní činnosti

Minimální roční vyměřovací základ pro rok 2010 činí 71 136,- Kč. Měsíční minimální zálohy platby pojistného byly pro rok 2010 stanoveny takto:

- sociální pojištění 1 731,- Kč,
- zdravotní pojištění 1 601,- Kč.

Porovnání

Z uvedeného výpočtu je patrný rozdíl v tom, že z pracovněprávních vztahů přispívají lidé větší mírou na sociální pojištění a OSVČ na zdravotní pojištění. Jak je to možné?

Je sociální pojištění důležitější pro zaměstnance a zdravotní zase pro OSVČ. Sociální pojištění se používá mimo jiné i k vyplácení důchodů. Už z tohoto jednoduchého výpočtu lze dovodit, že OSVČ s minimálním vyměřovacím základem bude mít vyměřený daleko menší důchod než osoba zaměstnaná a pobírající minimální mzdu, neboť odvádí měsíčně o několik stokrát méně. Není však pravdou opak, že jestliže OSVČ odvede vyšší částku na zdravotním pojištění, dostane kvalitnější lékařskou péči, která je ze zdravotního pojištění hrazena.

Skutečnost, že zaměstnavatel odvádí vysoké částky za zaměstnance na sociální pojištění, vede k čím dál menší ochotě zaměstnavatelů uzavírat pracovněprávní vztahy. Vysoké odvody vedou k neochotě zaměstnavatelů vyplácet za kvalitně odvedenou práci slušnou mzdu. Často dochází k tomu, že místo uzavírání pracovněprávních vztahů, jsou na jednotlivé práce najímány OSVČ. Zaměstnavatelům tak odpadá povinnost odvádění vysokých dávek pojistného, platí pouze za vyfakturovanou práci. Tento systém provádění prací byl již v minulosti značně kritizován.

6.3 Statistické údaje

Na základě statistických údajů Ministerstva průmyslu a obchodu stoupl počet podnikajících fyzických osob za rok 2010 o 59 859 osob a počet živnostenských oprávnění vzrostl o 79 011 oprávnění - viz tabulka 1, s. 23.

Z toho plyne, že výše zmíněný systém nájímání OSVČ má spíše stoupající tendenci.

Ze statistických materiálů České správy sociálního zabezpečení jsem zjistila následující informace. V přehledné tabulce je uveden počet osob samostatně výdělečně činných, který narostl zejména ve 2. a 3. čtvrtletí roku 2010. Zhruba

stejným dílem vzrostl počet OSVČ vykonávajících hlavní činnost a OSVČ vedlejší. Ve 4. čtvrtletí měl počet OSVČ hlavní klesající tendenci, protože podnikatelé vykonávající zejména sezonní práce, činnost na zimní měsíce přerušují a odchází na úřad práce. Naopak počet OSVČ vedlejší po celý rok stoupal, což může znamenat, že lidé se snaží si přivydělat při zaměstnání, důchodu či jiné situaci uvedené v úseku 3.3.2, který vymezuje OSVČ vedlejší.

Tabulka 2. Přehled o celkovém počtu OSVČ v roce 2010

datum	hlavní	vedlejší	celkem
k 31. 3. 2010	633 958	312 041	945 999
k 30. 6. 2010	649 116	328 507	977 623
k 30. 9. 2010	656 224	334 382	990 606
k 31. 12. 2010	640 406	336 663	977 069

6.4 Návrhy na snížení administrativní zátěže podnikatelů

Zde bych chtěla vyzdvihnout, že je velmi přínosné zřízení centrálních registračních míst na živnostenských úřadech, které umožňují podnikatelům vyřídit oznamovací povinnost vůči orgánům státní správy jako je finanční úřad, zdravotní pojišťovna a OSSZ přímo odsud. Jedná se však pouze o údaje registrace OSVČ, oznámení změny bydliště či přerušování a pokračování provozování živnosti. Tyto změny nahlášené na živnostenských úřadech však nerespektují všechny úřady, např. zdravotní pojišťovny vyžadují oznámení změny bydliště přímo na svých pobočkách.

Pokud by však chtěl podnikatel zjistit aktuální stav svých pohledávek a závazků vůči výše uvedeným orgánům státní správy, musí navštívit osobně každý samostatně. Řešením by bylo vytvoření jedné instituce, resp. předání těchto práv některé z výše zmíněných institucí, kde by podnikatel vyřešil veškerá svoje podání směřující vůči kterémukoliv z úřadů a kde by dostal o své osobě vyčerpávající informace včetně stavu pohledávek a závazků vůči nim.

V dnešní době internetu a vysokého technického pokroku by jistě bylo reálným řešením, do budoucna vytvořit každému podnikateli elektronický účet, kde by se dozvěděl aktuální informace a přes který by mohl činit podání vůči orgánům státní správy přímo z domova či své kanceláře. Jednalo by se o vytvoření jakési elektronické kanceláře, do které se osoba přihlásí svým heslem a variabilním

symbolem. V rámci této služby by pak mohla činit podání, oznamovat různé skutečnosti a sledovat přehled pohledávek a závazků např. vůči finančním úřadům, OSSZ a zdravotní pojišťovně.

První vlašťovkou, kterou je třeba zmínit při poskytování těchto elektronických služeb, je webová samoobsluha zdravotní pojišťovny Metal-Alliance, která poskytuje mimo jiné i přehled o zaplaceném pojistném OSVČ a podané přehledy OSVČ za jednotlivé roky. Pro ostatní spoluobčany nabízí přehled vyúčtování poplatků a doplateků za rok, přehled čerpání fondu prevence a výpis osobního účtu pojištěnce. (srov. Webová samoobsluha)

Myslím si, že toto je cesta přiblížit se občanům, ať už zaměstnancům, zaměstnavatelům, podnikatelům nebo ostatním a ušetřit jim čas a usnadnit jejich práci.

Závěr

Cílem této práce bylo objasnit a srovnat postavení zaměstnance a OSVČ v sociálním systému České republiky, vymežit základní pojmy a objasnit ve stručnosti systém sociálního a zdravotního pojištění z hlediska zaměstnance a OSVČ.

Sociální a zdravotní pojištění jsou zaměstnanci i OSVČ až na výjimky uvedené v zákoně povinni platit v předepsané výši. Výše pojistného nemá vliv na to, jak dalece pojistník čerpá výhody plynoucí z tohoto pojištění. Ze sociálního pojištění jsou vypláceny důchody, ze zdravotního pojištění je hrazena zdravotní péče.

V praktické části jsem vymežila výhody a nevýhody zaměstnanců a OSVČ, na jednoduchém příkladu jsem ukázala poměr odvodů jednotlivých kategorií na sociálním a zdravotním pojištění a navrhla změny pro zjišťování údajů o pojištěncích u jednotlivých orgánů státní správy.

Práce mi pomohla seznámit se s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů, dále jsem se dozvěděla o vzniku pracovněprávních vztahů a podmínkách vzniku podnikatelské činnosti u nás. V zaměstnání se denně setkávám s osobami samostatně výdělečně činnými, neboť pracuji na živnostenském odboru pověřené obce s rozšířenou působností a práce mi pomohla udělat si představu o tom, jaké částky tyto osoby odvádí na sociálním a zdravotním pojištění.

Z hlediska pedagogického by se práce dala využít jako studijní materiál na středních, případně vysokých školách, jako základní příručka k seznámení studentů s pojmy zaměstnanec, zaměstnavatel, podnikatel, OSVČ, sociální a zdravotní pojištění. V základních znalostech těchto pojmů by se měl orientovat každý student střední školy, nejen žáci ekonomických škol. Na naší fakultě je možno využít práci ve studijním programu Pedagogika – veřejná správa, jako studijní materiál v rámci studia obchodního a pracovního práva.

Cíl práce byl splněn, práce přinesla ucelený pohled na danou problematiku a návrhy na zlepšení situace v oblasti přístupu k informacím.

Seznam použitých zdrojů

Odborná literatura

BEDNAŘÍKOVÁ, I. *Kapitoly z andragogiky 1.* 1. vyd. Olomouc : Vydavatelství Univerzity Palackého, 2006. 75 s. ISBN 80244-1192-X.

ČERVINKA, T., DANĚK, A. *Zdravotní pojištění.* 2. vyd. Jihlava : ANAG spol. s r.o., 2010. 151 s. ISBN-978-807263-577-1.

ŽENÍŠKOVÁ, M. *Pojistné na sociální zabezpečení.* 2. vyd. Zlín : ANAG, spol. s r.o., 2010. 141 s. ISBN 978-80-7263-579-5.

Právní předpisy

zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, v platném znění

zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, v platném znění (živnostenský zákon)

zákon č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník, v platném znění

zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení

zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v platném znění

zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, v platném znění

zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, v platném znění

zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění

zákon č. 252/1997 Sb. o zemědělství, v platném znění, (zemědělský zákon)

zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, v platném znění

zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, v platném znění

zákon č. 187/2000 Sb., o nemocenském pojištění, v platném znění

zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v platném znění

zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění

zákon č. 347/2010 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s úspornými opatřeními v působnosti Ministerstva práce a sociálních věcí

Internetové zdroje

Příručka OSVČ pro oblast sociálního zabezpečení v roce 2010 dostupné z [http://www.cssz.cz/NR/rdonlyres/AA659DDA-E538-4BEE-9D32-](http://www.cssz.cz/NR/rdonlyres/AA659DDA-E538-4BEE-9D32-16CA26D6EF02/0/prirucka_OSVC_2010_web.pdf)

16CA26D6EF02/0/prirucka_OSVC_2010_web.pdf [cit. 20. 11. 2010]

Statistické údaje dostupné z <http://www.rzp.cz/statistiky.html> [cit. 12. 2. 2011]

System sociálního zabezpečení v ČR dostupné z <http://www.icm.cz/system-socialniho-zabezpeceni-v-cr> [cit. 28. 11. 2010]

Webová samoobsluha dostupné z <http://www.zpma.cz/pojistenec/webova-samoobsluha> [cit. 23. 3. 2011]

Seznam tabulek

Tabulka 1. Podnikající fyzické osoby v České republice	23
Tabulka 2. Přehled o celkovém počtu OSVČ v roce 2010	48

Seznam příloh

Příloha 1 – Vzor pracovní smlouvy.....	55
Příloha 2 – Žádost o zápis do evidence zemědělského podnikatele.....	57
Příloha 3 – Jednotný registrační formulář	59
Příloha 4 – Přehled o platbě pojistného zaměstnavatelem vůči OSSZ.....	61
Příloha 5 – Přehled o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2010 – OSSZ	62
Příloha 6 – Přehled o výši pojistného – zaměstnavatel – zdravotní pojišťovna	64
Příloha 7 – Přehled OSVČ za rok 2010 – zdravotní pojišťovna	65

PRACOVNÍ SMLOUVA

uzavřená dle zákoníku práce

1. Smluvní strany

Zaměstnavatel

(dále jen zaměstnavatel)

Zaměstnanec

(dále jen zaměstnanec)

uzavírají tuto

PRACOVNÍ SMLOUVU

2. Předmět smlouvy

Zaměstnavatel povinen přidělovat zaměstnanci práci podle pracovní smlouvy, platit mu za vykonanou práci mzdu, vytvářet podmínky pro úspěšné plnění pracovních úkolů a dodržovat ostatní podmínky stanovené právními předpisy.

Zaměstnanec je povinen dle pokynů zaměstnavatele konat přidělené pracovní úkoly osobně podle pracovní smlouvy.

3. Druh práce

Zaměstnanec bude pracovat ve funkci

Den nástupu do práce

Zaměstnanec nastupuje do pracovního poměru dnem

o výkonu práce

Zaměstnanec bude vykonávat práci v....

4. Doba trvání pracovního poměru

Pracovní poměr se sjednává na dobu určitou (do X. X. XXXX) – neurčitou

Zkušební doba se sjednává v délce tří měsíců.

Výpovědní doba se řídí ustanovením § 45 zákoníku práce.

5. Mzda

- a) Mzda je stanovena interním mzdovým předpisem zaměstnavatele.
- b) Mzda je vždy sjednávána již s přihlédnutím k případné práci přesčas.

6. Splatnost a výplata mzdy

- a) Mzda je splatná po vykonání práce, ve výplatním termínu zaměstnavatele.
- b) Výplata mzdy bude provedena vždy na bankovní účet zaměstnance. Zaměstnanec sdělí zaměstnavateli číslo svého účtu a včas vždy oznámí jeho případnou změnu.

7. Další ujednání

- a) Zaměstnanec má nárok na *dovolenou* v rozsahu a za podmínek stanovených v § 100 a násl. zákoníku práce.
- b) Zaměstnavatel může vyslat zaměstnance na dobu nezbytně nutná potřeby na *pracovní cestu*.
- c) Zaměstnanec se zavazuje dodržovat při výkonu obecně závazné předpisy, zejména bezpečnostní předpisy.
- d) Zaměstnavatel je povinen vytvářet podmínky pro úspěšné plnění pracovních úkolů.

8. Závěrečná ustanovení

- a) Před uzavřením smlouvy byl zaměstnanec seznámen s právy a povinnostmi, bezpečnostními předpisy a s pracovními a mzdovými podmínkami.
- b) Tuto smlouvu lze měnit pouze formou písemného dodatku.
- c) Smlouva je vyhotovena ve dvou exemplářích, jeden obdrží zaměstnanec a jeden zaměstnavatel.

V dne

.....
zaměstnanec

.....
zaměstnavatel

Příloha 2 – Žádost o zápis do evidence zemědělského podnikatele

FO

Potvrzení přijetí

č. jednací:

Žádost

o zápis do evidence zemědělského podnikatele

podle § 2f odst. 3 zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů

Údaje o osobě a podnikateli

Titul	Jméno	Příjmení	Titul
Obchodní firma		Identifikační číslo (bylo-li přiděleno)	
Rodné číslo	Datum narození	Status občanství	
Trvalý pobyt	Název ulice	Číslo popisné	Číslo orientační
	Název obce	Název části obce	PSČ
Adresa bydliště mimo území ČR (pokud ji byl povolen trvalý pobyt)	Název ulice	Číslo popisné	Číslo orientační
	Název obce	Název části obce	Stat
Adresa místa podnikání v ČR	Název ulice	Číslo popisné	Číslo orientační
	Název obce	Název části obce	PSČ
Souad nebo správní orgán mu uložil zákaz činnosti týkající se zemědělské výroby			ano ☐ ne ☐

Údaje o organizační složce (vyplňuje zahraniční fyzická osoba, která ji zřizuje za účelem podnikání na území ČR)

Adresa umístění organizační složky	Název ulice	Číslo popisné	Číslo orientační
	Název obce	Název části obce	PSČ
Vedoucí organizační složky	Titul	Jméno	Příjmení
Rodné číslo	Datum narození	Status občanství	

Zaměstvení zemědělské výroby (dále jen „ZV“):

Vyberte a uveďte z následujících oborů (nutně), popř. i podoborů podle § 2e odst. 3 zákona o zemědělství:

☐ A. Rostlinná výroba včetně:
☐ chmelářství a ovocnářství
☐ vinohradnictví
☐ pěstování zeleniny a hub

☐ pěstování okrasných, lečivých a aromatických rostlin
☐ pěstování rostlin pro technické a energetické účely na pozemcích vlastních, pronajatých, nebo užívaných na základě jiného právního důvodu, popřípadě provozovaná bez pozemků | ☐ B. Živočišná výroba zahrnující:
☐ chov hospodářských zvířat k tluč
☐ chov sportovních a dostihových koní
☐ chov hospodářských a jiných zvířat či živočichů za účelem získávání, zpracování a výroby živočišných produktů |
☐ C. Produkce chovných plemenných zvířat a využití jejich genetického materiálu a získávání zřetelných produktů, pokud jde o zvířata uvedená v písm. B.	☐ D. Výroba osiv a sadby, školkařských výpěstků a genetického materiálu rostlin.
☐ E. Úprava, zpracování a prodej vlastní produkce zemědělské výroby.	☐ F. Chov ryb, vodních živočichů a pěstování rostlin ve vodním útvaru povrchových vod na pozemcích vlastních, pronajatých nebo užívaných na základě jiného právního důvodu.
☐ G. Hospodářství v lese, na pozemcích vlastních, pronajatých nebo užívaných na základě jiného právního důvodu.	☐ H. Hospodářství s vodou pro zemědělské a lesnické účely.

Předpokládané datum
zahájení provozování ZV

Datum ukončení provozování ZV
(zahrňte-li provozování ZV na dobu určitou)

V dne

Podpis žadatele
(razítko)

Doručovací a kontaktní údaje:

Příloha 3 – Jednotný registrační formulář

CRM
CENTRÁLNÍ
REGISTRAČNÍ MÍSTO

**JEDNOTNÝ REGISTRAČNÍ
FORMULÁŘ**

FYZICKÁ OSOBA

podací razítko

ČÁST A - PODNIKATEL

01 Podnikatel

a) titul	b) jméno	c) příjmení	d) titul
e) pohlaví ¹⁾ žena / muž ²⁾	f) rodné příjmení	g) všechna dřívější příjmení	
h) rodinný stav	i) místo narození	j) okres	
k) státní občanství	l) státní občanství	m) datum narození	n) rodné číslo
o) identifikační číslo		p) obchodní firma (jen u osob zapsaných do obchodního rejstříku)	

02 Bydliště

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce		
g) okres	h) státní		

03 Místo podnikání

a) máto podnikání rovněž vhodné a bydlištěm ³⁾ ANO / NE

b) název ulice	c) číslo popisné	d) číslo orientační	e) PSČ
f) název obce	g) část obce		
h) okres	i) státní		

04 Pobyť na území ČR (pro zahraniční osoby) ⁴⁾

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce		
g) okres	h) povolený pobyt do		

**05 Předmět podnikání (u živnosti volně vyznačte čísla oborů činnosti na seznamu)
- ve smyslu § 45 resp. § 50 živnostenského zákona dle živnosti resp. žádám o koncesi**

předmět čísla č. 1.	
---------------------	--

06 Provozovna

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce		
g) okres	h) umístění provozovny		
i) datum zahájení provozování živnosti v provozovně	j) identifikační číslo provozovny		
k) provozovna podléhá-li kolaudaci ANO / NE	l) přednáší podnikání provozované v provozovně dle poř. čísla / u živnosti volně číslo oboru		

07 Odpovědný zástupce

a) titul	b) jméno	c) příjmení	d) titul
e) státní občanství	f) rodné příjmení	g) datum narození	h) rodné číslo
i) místo narození	j) okres	k) státní	l) pohlaví ¹⁾ žena / muž ²⁾

08 Bydliště odpovědného zástupce

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce		
g) okres	h) státní		

¹⁾ vyplní pouze fyzická osoba, která nemá přiděleno rodné číslo

²⁾ vyplní pouze osoba, která má adresu místa podnikání shodnou s adresou bydliště

³⁾ vyplní pouze osoba, která má povolený pobyt

MPO FO – vzor č. 05 (012011)

1

⁴⁾ nehodí se škrtněte

09 Pobyt odpovědného zástupce na území ČR (pro zahraniční osoby)

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce	g) okres	

10 Datum ustanovení do funkce odpovědného zástupce

11 Ustanovení odpovědného zástupce pro předměty podnikání (pořadové číslo předmětu podnikání)

ČÁST B - DAŇOVÁ REGISTRACE

- přiléhá-li se ve smyslu § 125 a násl. daňového řádu k registraci u FÚ v

a) k dani z příjmů fyzických osob	b) k dani z přidané hodnoty (přílohou je přihláška k DPH)
c) k dani z nemovitostí	d) k dani silniční
e) k dani z příjmů jako plátc:	
1) daně z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků	
2) daně z příjmů vybírané ankýlou podle zvláštní sazby daně	
3) zajišťující daň z příjmů	
f) zastupování v daňových záležitostech ^{*)}	g) jedná se o první daňovou registraci ^{*)}
ANO / NE	ANO / NE
h) očekávané daňové povinnosti daně z příjmů fyzických osob	daň silniční
i) účel účtu u bank, spořitelnic a úvěrních družstev, na nichž mám soustředěny prostředky z podnikatelské činnosti	
účet v ČR - číslo účtu / směrový (identifikační) kód	měna, ve které je účet veden
účet vedený v zahraničí - IBAN	vlastníkem účtu je daňový subjekt
j) zahraniční daňové identifikační číslo, pokud	k) příslušný předchůdce - daňové identifikační číslo CZ

ČÁST C - OZNÁMENÍ SPRÁVĚ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

- oznamuji ve smyslu zákona č. 582/1991 Sb., následující skutečnosti SSZ v

a) datum zahájení samostatné výdělečné činnosti	b) přiléhá-li se k dobrovolné úplatě na nemocenském pojištění OSVČ od
---	---

ČÁST D - OZNÁMENÍ ZDRAVOTNÍ POJIŠTOVNĚ

- oznamuji ve smyslu zákona o veřejném zdravotním pojištění zahájení výkonu samostatné výdělečné činnosti zdravotní pojišťovně v

a) název zdravotní pojišťovny	b) druh (kód) ZP
c) číslo bankovního účtu / směrový (identifikační) kód	d) výše zálohy
e) datum zahájení samostatné výdělečné činnosti	

ČÁST E - OZNÁMENÍ PRACOVNÍHO MÍSTA

- oznamuji ve smyslu zákona o zaměstnanosti volné pracovní místo / obsazení volného pracovního místa ¹⁾ ÚP v

a) místo výkonu práce	b) název práce	c) dle KZAM	d) vznik / obsazenost ¹⁾ ke dni
e) pracovní podmínky vztah ke dobu určitou / neurčitou ¹⁾	f) pracovní doba	g) počet míst	h) výše mzdy
i) požadované vzdělání, práce	j) zveřejňovat	ANO / NE	
k) kontaktní osoba na pracovišti	l) poznámky: nabízené výhody, speciální požadavky apod.		

ČÁST F - VYBERTE PROVÁDĚNÉ ÚKONY V JEDNOTLIVÝCH ČÁSTECH

a) pro živnostenský úřad	b) počet příloh	c) pro SSZ	d) počet příloh	e) pro zdravotní pojišťovnu	f) počet příloh
g) pro finanční úřad	h) počet příloh	i) pro Úřad práce	j) počet příloh		

ČÁST G - ADRESA PRO DORUČOVÁNÍ

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce	g) okres	

ČÁST H - DOPLŇUJÍCÍ ÚDAJE

a) telefon	b) daňové adresa	c) e-mail
d) jméno podatele	e) příjmení podatele	
V	dne	vlastnoruční podpis

^{*)} zvolením možnosti ANO vzniká povinnost vyplnit příslušnou část zvláštní přílohy pro finanční úřad

¹⁾ zvolením možnosti NE vzniká povinnost vyplnit příslušnou část zvláštní přílohy pro finanční úřad

Příloha 4 – Přehled o platbě pojistného zaměstnavatelem vůči OSSZ

Ovšeměřit štítek	Přehled o výši pojistného za období (kal. měsíc/rok) _____ Kód OSSZ _____ Místně příslušná OSSZ (ÚP PSSZ) _____												
Záznamy OSSZ Přehled zaúčtován dne _____ Přehled doručen dne _____													
A. IDENTIFIKACE ZAMĚSTNAVATELE <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 33%; border-bottom: 1px solid black;">Jméno</td> <td style="width: 33%; border-bottom: 1px solid black;">IČ</td> <td style="width: 34%; border-bottom: 1px solid black;">Variabilní symbol</td> </tr> <tr> <td style="border-bottom: 1px solid black;">Ulice</td> <td style="border-bottom: 1px solid black;">Číslo domu</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="border-bottom: 1px solid black;">Obec</td> <td style="border-bottom: 1px solid black;">PSČ</td> <td style="border-bottom: 1px solid black;">Stát</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td style="border-bottom: 1px solid black;">Počet zaměstnanců</td> </tr> </table>		Jméno	IČ	Variabilní symbol	Ulice	Číslo domu		Obec	PSČ	Stát			Počet zaměstnanců
Jméno	IČ	Variabilní symbol											
Ulice	Číslo domu												
Obec	PSČ	Stát											
		Počet zaměstnanců											
B. POJISTNÉ ODVÁDĚNÉ ZA ZAMĚSTNANCE A ZA ZAMĚSTNAVATELE <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; border-bottom: 1px solid black;">1. Pojistné na nemocenském a důchodovém pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti</td> <td style="width: 20%; border-bottom: 1px solid black; text-align: right;">Kč</td> <td style="width: 30%; border-bottom: 1px solid black; text-align: right;">Úhrn pojistného Kč</td> </tr> <tr> <td style="border-bottom: 1px solid black;">2. Pojistné pouze na důchodové pojištění</td> <td style="border-bottom: 1px solid black; text-align: right;">Kč</td> <td style="border-bottom: 1px solid black; text-align: right;">Úhrn pojistného Kč</td> </tr> <tr> <td style="border-bottom: 1px solid black;">3. Pojistné celkem</td> <td></td> <td style="border-bottom: 1px solid black; text-align: right;">Kč</td> </tr> </table>		1. Pojistné na nemocenském a důchodovém pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	Kč	Úhrn pojistného Kč	2. Pojistné pouze na důchodové pojištění	Kč	Úhrn pojistného Kč	3. Pojistné celkem		Kč			
1. Pojistné na nemocenském a důchodovém pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	Kč	Úhrn pojistného Kč											
2. Pojistné pouze na důchodové pojištění	Kč	Úhrn pojistného Kč											
3. Pojistné celkem		Kč											
C. ODEČTY OD POJISTNÉHO <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; border-bottom: 1px solid black;">4. Náhrady mzdy</td> <td style="width: 20%; border-bottom: 1px solid black; text-align: right;">Úhrn zúčtovaných náhrad mzdy</td> <td style="width: 30%; border-bottom: 1px solid black; text-align: right;">% náhrad mzdy Kč</td> </tr> </table>		4. Náhrady mzdy	Úhrn zúčtovaných náhrad mzdy	% náhrad mzdy Kč									
4. Náhrady mzdy	Úhrn zúčtovaných náhrad mzdy	% náhrad mzdy Kč											
D. POJISTNÉ K ÚHRADĚ <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 70%; border-bottom: 1px solid black;">5. Rozdíl mezi pojistným celkem a 1/2 zúčtovaných náhrad mzdy (ř. 3 – ř. 4)</td> <td style="width: 30%; border-bottom: 1px solid black; text-align: right;">Kč</td> </tr> </table>		5. Rozdíl mezi pojistným celkem a 1/2 zúčtovaných náhrad mzdy (ř. 3 – ř. 4)	Kč										
5. Rozdíl mezi pojistným celkem a 1/2 zúčtovaných náhrad mzdy (ř. 3 – ř. 4)	Kč												
E. BANKOVNÍ SPOJENÍ 													
F. KONTAKTNÍ PRACOVNÍK (tel. číslo, e-mail) 													
G. DATUM VYPLNĚNÍ, PŘÍKAZ A RAZÍTKO 													
 6 4 8 6 2 3 6 1 4 0 OSSZ - 89 542 6 7 2018													

Příloha 5 – Přehled o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2010 – OSSZ

Přehled o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2010 podle § 15 zákona č. 589/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů																																					
HHHHHHHHHHHH Identifikační číslo OSVČ		HHHHHHHHHHHH Identifikační číslo OSVČ		☐ řádný		☐ opravný		☐		☐																											
1. Identifikace osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ)										Rodné číslo																											
1. Příjmení		2. Jméno		3. Titul		4. Datum narození		Rodné číslo Variabilní symbol		Rodné číslo Variabilní symbol																											
5. Úlice		6. Číslo popisné/okres		7. Město		8. Pošta																															
9. Obec		10. Počet zaměstnanců		11. Sdílí		12. Ostatní informace																															
2. Údaje o samostatné výdělečné činnosti a daňovém přiznání																																					
9. V roce 2010 jsem vykonával/a samostatnou výdělečnou činnost: ☐ jen hlavní ☐ jen vedlejší ☐ hlavní i vedlejší																																					
10. Daňové přiznání zpracovával/a a předal/a daňový poradci				13. Protokol o platbě daně z příjmů paušální částkou předložen dne:				☐ ano ☐ ne																													
11. Jsem povinen/povinna podat daňové přiznání				14. Rozhodnutí finančního úřadu o prodouzení lhůty pro předložení daňového přiznání				☐ ano ☐ ne																													
12. Jsem poplatníkem daně z příjmů stanovené paušální částkou				15. Účtování v hospodářském roce (§ 7 odst. 12 zák. č. 586/1992 Sb.):				☐ ano ☐ ne																													
3. Vedlejší samostatná výdělečná činnost – podle ustanovení § 9 odst. 6 písmeno a) až e) zák. č. 155/1995 Sb. v roce 2010																																					
V roce 2010 jsem vedlejší SVČ vykonával/a v měsících: <table style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td><td>8</td><td>9</td><td>10</td><td>11</td><td>12</td><td>1-12</td> </tr> <tr> <td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td> </tr> </table>												1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1-12	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1-12																									
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐																									
Z důvodů:																																					
16. výkonu zaměstnání																																					
17. nároku na výplatu invalidního důchodu nebo přiznání starobního důchodu																																					
18.1. nároku na rodičovský příspěvek																																					
18.2. nároku na PPM nebo nemocenskou z důvodu těhotenství a porodu z nemocenského pojištění zaměstnanců																																					
18.3. osobní péče o osobu mladší 10 let, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni I, nebo o osobu, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni II-N																																					
19. výkonu vojenské služby v ozbrojených silách ČR																																					
20. nezapařování dítěte podle § 20 odst. 3 písm. a) zák. č. 155/1995 Sb.																																					
4. Údaje o daňovém základu OSVČ za rok 2010 a další údaje podle § 15 zák. č. 589/1992 Sb.																																					
21. Daňový základ				Kč		☐ hlavní ☐ vedlejší																															
22. Počet měsíců v nichž jsem považován/a za OSVČ				Kč		☐ hlavní ☐ vedlejší																															
23. Počet měsíců v nichž jsem vykonával/a SVČ aspoň po část měsíce				Kč		☐ hlavní ☐ vedlejší																															
24. Průměrný měsíční daňový základ				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
25. Rozdělení daňového základu				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
26. Vypočtený vyměřovací základ				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
27. Důlčí vyměřovací základ				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
28. Minimální vyměřovací základ				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
29. Úroňový vyměřovací základ				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
30. Vyměřovací základ ze zaměstnání				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
31. Součet řádků 29 a 30				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší činnost																															
				Kč		☐ hlavní činnost ☐ vedlejší																															

HHHHHHHHHHH

Kódovací poštovní stroj

HHHHHHHHHHH

Přehled o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2010 – 2. strana

Rodné číslo OSVČ

5. Způsob použití přeplatku

Přeplatek (část přeplatku) ve výši: Kč

použito (pokud nemám vůči OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno splátný závazek) na úhradu záloh na pojistné

na měsíce:

1/11	2/11	3/11	4/11	5/11	6/11	7/11	8/11	9/11	10/11	11/11	12/11
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Přeplatek (zbývající část přeplatku):

a) ☐ vratilo na účet:

OSVČ (nebo náhradní číslo účtu) použil(a) při platbě do účtu?

Rodinné číslo - číslo účtu / kód banky

Variabilní symbol

Specifický symbol

b) ☐ polívil poštovní poukázkou na adresu:

Příjmení

Jméno

Titul

Adresa

Číslo poštovního úřadu

Město

PSČ (Post Code)

Střecha

PSČ (Post Code)

Číslo

PSČ (Post Code)

Číslo

PSČ (Post Code)

Číslo

PSČ (Post Code)

6. Výše záloh na důchodové pojištění a příspěvek na státní pojištění zaměstnanosti (OP) na rok 2011

Pro účely placení záloh na pojistné bud v roce 2011 považován/a za OSVČ vykonávající

hlavní činnost ☐vedlejší činnost ☐

36. Měsíční vyměřovací základ

 , 00 Kč

37. Měsíční záloha na OP:

 , 00 Kč

7. Údaje o OSVČ, se kterou je vykonávána spolupráce

Rodné číslo

Příjmení

Jméno

Titul

Datum narození

Adresa

Číslo poštovního úřadu

Město

PSČ (Post Code)

Střecha

PSČ (Post Code)

Číslo

PSČ (Post Code)

Číslo

PSČ (Post Code)

8. Přehled o účasti na důchodovém pojištění OSVČ v roce 2010

Vzhledem k tomu, že jsem v roce 2010 nedosáhl/a z výkonu vedlejší samostatné výdělečné činnosti zákonem stanoveného příjmu pro povinnou účast na důchodovém pojištění OSVČ, přihlašuji se k této účasti dnem podání tohoto Přehledu:

ANO ☐NE ☐

9. Údaje o odevzdaném přehledu

Datum odevzdání nově odevzdaného přehledu za OSVČ

Datum předání nově odevzdaného přehledu:

10. Podpisy a razítka

Místo příjmu: OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno

Prohlašuji, že všechny údaje uvedené v tomto Přehledu jsou pravdivé a že OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno ohlásím všechny změny údajů, a to do 8 dnů ode dne, kdy jsem se o těchto změnách dozvěděl/a.

Datum vyplnění formuláře

Podpis příjmu

Podpis OSVČ

Podpis a razítko OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno

Datum příjmu formuláře

5 6 6 9 5 6 2 7 6 2

strana 2

Číslo 86 328 8 - 7/2011

Pro vyplnění údajů v části 4, při vyplnění tohoto formuláře a následném vyřízení na Vaši školu můžete jako pomůcku využít elektronický formulář na internetové adrese www.ces.cz.

Příloha 6 – Přehled o výši pojistného – zaměstnavatel – zdravotní pojišťovna

 VŠEOBECNÁ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA ČESKÉ REPUBLIKY VZP - kód 111		Přehled o platbě pojistného zaměstnavatele		Datum převzetí, razítko a podpis pracovníka VZP	
Přehled o platbě pojistného na zdravotní pojištění zaměstnavatele (§ 25 odst. 3 zák. č. 592/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů) Formulář bude zpracován elektronicky. Vypíšte jej, prosím, čitelně hůlkovým písmem podle předepsaného vzoru písma, nejlépe čemou propisovací tuškou. Zaškrtnutí pole označte křížkem.					
Typ přehledu řádný ☐ opravný ☐					
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 A Á B C Č Ď ě F G H I Í J K L M Ň O Ó P Q Ř S Š ť Ú ů V W X Y Ž					
1. Identifikace zaměstnavatele					
Název zaměstnavatele 					
ADRESA SÍDLA (organizační jednotky): Ulice 					
PSČ 		Obec 		Číslo popisné / Číslo orientační 	
				Číslo platce pojistného 	
				Telefon 	
2. Údaje o platbě					
Hlášení za období: měsíc / rok 					
Úhrn vyměřovacích základů zaměstnanců pojištěných u VZP Kč					
Počet zaměstnanců pojištěných u VZP 					
Výše pojistného - součet pojistného zaměstnanců pojištěných u VZP Kč					
3. Datum vyplnění a podpis zaměstnavatele					
Prohlašuji, že všechny údaje v tomto PŘEHLEDU jsou pravdivé a že ohlásím VZP všechny změny údajů, a to do 8 dnů ode dne, kdy jsem se o změněné skutečnosti dozvěděl.					
VZP 76.01/2010 		Vyplněno dne 		Razítko a podpis odpovědného pracovníka	
Vysvětlivky k vyplňování položek jsou uvedeny v Poučení na druhé straně tohoto formuláře. Pro vyplnění formuláře na PC lze použít elektronický PDF formulář vystavený na internetových stránkách www.vzp.cz					

Příloha 7 – Přehled OSVČ za rok 2010 – zdravotní pojišťovna

**VŠEOBECNÁ
ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA
ČESKÉ REPUBLIKY**
VZP - kód 111

Přehled o příjmech a výdajích ze samostatné
výdělečné činnosti a úhrnu záloh na pojistné
(§ 64 odst. 2 a 3 zák. č. 582/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů)

Formulář bude zpracován elektronicky. Vypisujte jej, přičemž všechny údaje vtištěné písmem podle předepisujícího vzoru písmen, nejlépe černo, pomocí počítače ručně. Začínáte-li vyplňovat poše označte tužkou.

**Přehled
OSVČ
za rok
2010**

Typ přehledu
řádný ☐ opravný ☐

Datum přehledu, razítka a podpis pracovníka VZP

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S Š T U V W X Y Z

1. Identifikace pojistného, korespondenční adresa a osobní kontaktní údaje

Jméno: _____ Příjmení: _____

Adresa pro doručování listů: _____

PSČ: _____ Obec: _____

Pojistné (zálohy) platím: ☐ podnikovou ☐ přívkou z účtu _____

Bankovní spojení (předznamenání účtu - číslo účtu / kód banky): _____

Telefon: _____ E-mail: _____

2. Prohlášení pojistného

☐ V roce 2010 pro mne neplatila povinnost hradit zálohy na pojistné v měsících: _____

☐ V roce 2010 pro mne nebyl ustanoven minimální vyměřovací základ v měsících: _____

Pro důvod podle písmene f) uveďte: _____

3. Přiznání k dani z příjmů

Podávám daňové přiznání: ☐ ano ☐ ne

Mám daňového poradce: ☐ ano ☐ ne

Daňové přiznání jsem podal dopr.: _____

Daňové přiznání má být podáno dopr.: _____

4. Pojistné OSVČ

Řádek 1: _____ Kč

Řádek 2: _____ Kč

Řádek 3: _____ Kč

Řádek 4: _____ Kč

Řádek 5: _____ Kč

Řádek 6: _____ Kč

Řádek 9: _____ Kč

Řádek 12: _____ Kč

Řádek 14a: _____ Kč

Řádek 14b: _____ Kč

Řádek 14c: _____ Kč

5. Přeplatek (Doplatek)

Řádek 41: _____ Kč

Řádek 43: $\pm$ _____ Kč

Přeplatek: ☐ NEMA se přeplatek pojistného

☐ NEŽÁDÁM o vrácení přepлату (přeplatek bude použit na úhradu záloh v dalších obdobích)

☐ ŽÁDÁM o vrácení přepлату ve výši: _____ Kč

6. Nová výše zálohy (viz Poučení)

Řádek 51: _____ Kč

Řádek 52: _____ Kč

Řádek 53: _____ Kč

Řádek 54: _____ Kč

Typ zálohy: ☐ a) 1 670 Kč ☐ b) výpočet ☐ c) 0 Kč

7. Datum vyplnění a podpis pojistného

Prohláším, že všechny údaje v tomto PŘEHLEDU jsou pravdivé a že ohlásím VZP všechny změny údajů, a to do 8 dnů ode dne, kdy jsem se o změně skutečnosti dozvěděl.

VZP 87.01/2010

Vypisováno dne: _____

Podpis pojistného: _____

Výkazníky v výpočtech počítají jako uvedeny v Poučení na druhé straně tohoto formuláře. Pro výpočty formuláře na PC lze použít makroprogram PDF formulář dostupný na internetových stránkách www.vzp.cz

Anotace

Jméno a příjmení:	Zuzana Solovská
Katedra:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	PhDr. Helena Skarupská, Ph.D.
Rok obhajoby:	2011

Název práce:	Srovnání postavení zaměstnance a OSVČ v sociálním systému ČR
Název v angličtině:	The comparison of an employee's and self-wage-earner's position in social system of the Czech Republic
Anotace práce:	Tématem práce je srovnat postavení zaměstnance a OSVČ v sociálním systému ČR. Cílem je poskytnout informace o postavení jednotlivých kategorií z hlediska zaměstnanosti, sociálního a zdravotního pojištění. Práce je rozčleněna na 6 kapitol. První kapitola vymezuje základní pojmy, další objasňuje pracovněprávní vztahy a vznik OSVČ, následující kapitoly nás seznámí se sociálním a zdravotním pojištěním z hlediska zaměstnance a OSVČ. V páté kapitole se nachází shrnutí teoretické části a šestá praktická část se zabývá srovnáním obou kategorií a návrhy na zlepšení komunikace mezi úřady a klienty.
Klíčová slova:	Zaměstnanec, zaměstnavatel, osoba samostatně výdělečně činná, sociální pojištění, zdravotní pojištění
Anotace v angličtině:	The thesis is focused on the comparison of the employee and self-employed status in the Czech social system. The aim of the thesis is to provide information about particular categories status from the point of employment, Social and Health Insurance. Thesis is divided into six chapters. The first one defines the basic terms; the next one clarifies labour-law relations and self-employed rise. Following chapters discuss social and health insurance from the point of employee and self-employed. The fifth chapter summarizes the theoretical part and the sixth practical part compares both categories and proposes improvement of communication between bureaux and clients.

Klíčová slova v angličtině:	Employee, Employer, Self-employed, Social Insurance, Health Insurance
Přílohy vázané v práci:	7
Rozsah práce:	52 (77 030 znaků)
Jazyk práce:	Český jazyk